



Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Prvi ameriški vojak ubit v El Salvadorju
Gverilci napadli vojaško oporišče ter ubili
tudi 43 elsalvadorskih vojakov

EL PARAISO, El Sal. — Včeraj zjutraj je močna gverilska enota napadla vojaško oporišče v tem mestu. Gverilci so ubili najmanj 43 elsalvadorskih vojakov (po nepotrjenih vestih tudi do 65 vojakov), ranili pa 35 (nepotrjene vesti govorijo o več kot 100 ranjenih). Ubit je bil tudi 27 let stari Gregory A. Fronius iz Greensburg, Pa., narednik ameriške vojske, ki je služil kot vojaški svetovalec v El Salvadorju. S tem je postal Fronius prvi ameriški vojak, ki je padel sredi borbe v El Salvadorju. Ameriški svetovalci, ki služijo v El Salvadorju, imajo nalogo, naj se ne udeležijo bojev med vojsko in gverilci. Fronius pa je umrl med napadom na vojaško oporišče.

Gverilci so sicer zelo močni v pokrajini Chalatenango, v katerem je mesto El Paraiso. Po uradnem poročilu, je bilo ubitih v napadu tudi sedem gverilcev, nekaj drugih pa je bilo gotovo ranjenih.

Smrt prvega ameriškega vojaka v El Salvadorju je bil povod za nove napade na politiko ZDA v Srednji Ameriki s strani liberalnih kongresnikov, ki so v govorih že trdili, da je bil narednik Fronius prvi od več žrtev te po njihovem zgrešene politike predsednika Reagana.

Tretji marinec v ameriškem veleposlaništvu
v Moskvi osumljen sodelovanja s sovjetskimi
vohuni — Sovjeti dobili šifre in podatki

WASHINGTON, D.C. — Dobro poučeni viri zaupajo novinarjem, da je sodelovanje skupine ameriških marincev, ki so oz. še služijo v ameriškem veleposlaništvu v Moskvi, omogočilo sovjetskim vohunom prebiti skoro vse šifrirane komunikacije med veleposlaništvom in State Departmentom za leto dni. Ker so obtoženi ameriški marinci dovolili sovjetskim agentom vstop do najbolj zaupnih prostorov veleposlaništva, so Sovjeti po vsej verjetnosti zvedeli za imena vseh ameriških agentov v ZSSR, prav tako za imena vseh tistih sovjetskih državljanov, s katerimi so imeli ameriški agenti in diplomati stike.

Pred štirimi meseci je bil priprt marinec narednik Clayton Lonetree, pretekli teden pa njegov prijatelj desetar Arnold Bracy, v zadnjih dneh pa je narednik Robert S. Stufflebeam. Zaradi afere, ki baje še ni končana s temi tremi aretacijami, bodo ZDA odpoklicale domov vseh 28 marincev, večinoma so mladi vojaki, ki služijo v Moskvi. Že se je začela preiskava, na dan so začeli prihajati trditve, da je krivda predvsem v State Departmentu, ne pa pri marincih. V State Departmentu naj bi bil sistem nadziranja teh mladih marincev povsem nestrokovna, pravijo viri iz vrst poveljstva marincev.

Preiskovalci še niso ugotovili, točno katere šifre so sovjetski agenti dobili zaradi vstopa v moskovsko poslaništvo ZDA. Zaradi tega bo morda celo državni sekretar George Shultz prisiljen uporabiti posebne šifre in radio na svojem letalu, ko bo na obisku v Moskvi sredi aprila. Ako bi pošiljal poročila preko veleposlaništva namreč, ni sigurno, ako bi ne v Kremlju vedeli za vsebino istočasno kot predsednik Reagan v Beli hiši.

Dobro poučeni viri menijo, da so posledice te najnovejše vohunske afeje najbolj škodljive za ZDA od pobega v ZSSR bivšega agenta CIA Edwarda Leeja Howarda leta 1985. Marinci, obtoženi vohunjenja za SZ,

so bili v to uvedeni od sovjetskih žensk, s katerimi so bili intimni, le-te pa so bile uslužbenke sovjetske obveščevalne službe.

Predstaviški dom razveljavil Reaganovo
veto o denarju za gradnjo in popravilo cest —
Usoda v senatu ni jasna

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je predstaviški dom z ogromno, več kot potrebno dvotretjinsko večino razveljavil veto predsednika Reagana zoper zakonski osnutek, ki je odobril 88 milijard dolarjev za gradnjo in popravilo cest po ZDA. Reagan je bil mnenja, da je bilo vključenih v zakonskem osnutku več projektov, ki niso bili gospodarsko utemeljeni in so imeli namen, politično služiti določenim kongresnikom oz. njim dati večjo priljubljenost med volivci. Kongresniki, tako republikanci kot demokrati, so predsednikovo stališče zavrnilo, med njimi celo vodja republikancev, illinoiski kongresnik Robert Michel. V omenjenem zakonskem osnutku, ki ga je bil Reagan vetiral, je bil več milijonov za gradnjo ceste v Michelovem okrožju.

Sinoči je začel debato o razveljavitvi veta zvezni senat. Glasovanje bo danes. Ni še znano, ali bodo senatorji Reagana podprli, ali pa tudi glasovali za razveljavitev veta. Oba kongresna domova morata ločeno glasovati z dvotretjinsko večino za razveljavitev predsednikovega veta.

Margaret Thatcher končala obisk v ZSSR —
Govorila pohvalno o Gorbačovu in njegovih
reformah — Nobena enotnost o mislih

MOSKVA, ZSSR — Angleška premierka Margaret Thatcher je končala prvi uradni obisk katerega predsednika angleške vlade v ZSSR v zadnjih 12 letih s pohvalnimi besedami o pobudah za notranje reforme, ki jih zagovarja sovjetski voditelj Mihail Gorbačov, priznala pa, da ni v svojih pogovorih z Gorbačovom našla skupnega jezika glede zmanjševanja obsega jedrske oborožitve v Evropi.

Na tiskovni konferenci je Thatcherjeva dejala, da morajo Sovjeti več storiti na področju spoštovanja osnovnih človeških pravic. Ako bo sovjetska družba postala bolj odprta, je rekla Thatcherjeva, jo bo mogoče bolj zaupati, ki je bila skupaj z Gorbačovom skoro 9 ur pretekli ponedeljek.

Včeraj se je Thatcherjeva srečala z znanim sovjetskim disidentom dr. Andrejem Saharovom in njegovo ženo Jeleno Bonnerjevo. Saharov in žena sta prišla v angleško veleposlaništvo na sestanek. Navzoč je bil tudi angleški zunanji minister Geoffrey Howe.

— Kratke vesti —

Ljubljana, Slov. — Pretekli petek je umrl na posledicah srčne kapi bivši slovenski politik Stane Kavčič, ki so ga odstavili leta 1973. O njem bo v tem listu izšel v eni naslednjih številkih daljši članek.

Washington, D.C. — Na obisku v ZDA je Jacques Chirac, predsednik francoske vlade. Včeraj se je srečal s predsednikom Reaganom v Beli hiši. ZDA in Francija sta sporočila, da bosta odslej tesno sodelovala v iskanju zdravil za bolezen AIDS.

Jeruzalem, Izr. — Izraelska vlada je izjavila, da bo ZSSR v kratkem poslala prvo diplomatsko delegacijo na obisk v Izrael. V zadnjem času kažejo Sovjeti zanimanje za obnovitev diplomatskih stikov z Izraelom, kar Izraelci pozdravljajo. Med drugimi državami, tudi SFRJ nima odnosov z Izraelom.

Iz Clevelanda in okolice

Vreme zopet nagajalo —

V ponedeljek zvečer in včeraj je Cleveland in okolici zajel snežni vihar, ki je prinesel kakih 16 inčev snega. Zaradi vremena smo bili prisiljeni odložiti tiskanje AD od torka na sredo zjutraj. Petkova AD bo izšla redno.

Občni zbor —

Občni zbor Baragovega doma in Družabnega kluba bo to soboto, 4. aprila, ob 7. zv. v prostorih Baragovega doma. Vabljeni so delničarji in članstvo.

Skupno sv. obhajilo —

Oltarno društvo sv. Vida bo imelo to nedeljo, 5. aprila, skupno sv. obhajilo pri 8. sv. maši. Popoldan ob 1.30 bo sestanek v društveni sobi.

Oltarno društvo Marije Vnebovzete bo imelo skupno sv. obhajilo to nedeljo pri 8. sv. maši, ob 1.30 molitve z blagoslovom, nato pa seja.

LILJA ima sestanek —

Dramatsko društvo Lilija bo imelo redno mesečno sejo v ponedeljek, 6. aprila, ob 8. zv. v običajnem prostoru.

Darovi Slov. šoli pri Sv. Vidu —

Ob priliki kosila Slov. šole so darovali: \$25 g. Milan Dolinar in g. Joseph Zelle; \$23 Sheliga Drug Inc.; \$20 g. Anton Meglič; \$14 ga. Marija Boh; po \$10: g. J. Goršek, ga. Francka Hočvar, g. Janez Košir, in ga. Rozalija Zupančič; \$5 g. Miha Sršen. Vsem skupaj se Odbor staršev iskreno zahvaljuje!

Novi grobovi

Anton Zgoznil

Umrl je 51 let stari Anton Zgoznil, mož Else, roj. Debenjak, oče Daria, Sandi, Roberta in Tonyja, sin Feliksa in Antonie (oba v Sloveniji), brat Anne, Mare, Feliksa in Milke (vsi v Slov.), član in bivši predsednik Štajerskega kluba, član Baragovega Doma, družina je pred leti živela na Norwood Rd. Pogreb bo iz Zak pogrebne zavoda, 6016 St. Clair Ave. v sredo, 1. aprila, v cerkev sv. Vida dop. ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš.

John Hudoklin

Umrl je 97 let stari John Hudoklin, mož Jennie, roj. Uejak, očim Mary Petrovic, pok. Jennie Kramer, Johna Zagorca in Albine Jakse, 9-krat stari oče, 6-krat prastari oče, brat Nežke in Lojzeta (oba v Jug.). Več bratov in sester v Jug. je že pokojnih. Pogreb bo iz Grdinovega zavoda, 1053 E. 62 St., v petek, 3. aprila, v cerkev sv. Vida dop. ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo v četrtek, 2. aprila, pop. od 2. do 4. in zv. od 6. do 8.

Prodaja krofov —

Oltarno društvo sv. Vida bo imelo prodajo krofov to soboto, 4. aprila, v društveni sobi avditorija pri Sv. Vidu in sicer ob običajnem času. Pridite!

Primorci praznovali —

Preteklo soboto zvečer je Primorski klub praznoval svojo 10-letnico z večerjo in plesom v SND na St. Clairju. Navzočih je bilo več kot 400 gostov, prišla sta avtobusa iz Toronta in Pittsburgha. Večer je bil zelo lep, še posebej razveseljivo je bilo prvo navezovanje stikov z rojaki Primorci iz Pittsburgha.

MZA kosilo —

Preteklo nedeljo je bilo že osemnajstič kosilo MZA, ki je bilo dobro obiskano. Prodana so bila mnoga ročna dela. Svetovidska dvorana je bila zelo dobro zasedena.

Izvrstna predstava —

Preteklo nedeljo popoldne je Dramatsko društvo Lilija v dobro zasedeni dvorani Slovenskega doma na Holmes Ave. uprizorilo igro »Ubogi samci«. Igralci so bili zelo dobri, režiral je Srečko Gaser. Vsem nastopajočim naše čestitke z željo, da bodo še mnoga leta nadaljevali s svojim požrtvovalnim delom!

V Slomškov sklad —

V sklad za Slomškovo beatifikacijo so darovali sledeči dobrotniki: po \$100, I.L. in A.K. v spomin pok. brata Jožeta Suhadolca; po \$20 Francka Hočvar in A.K.; po \$10 Anica Tušar (Minn.) in Mary Štrancar; \$6 Josipina Zernič; \$3 Milka Škorjanec (Minn.). Naj vam vsem Bog bogato povrne. Pristrčno se tudi zahvaljuje Slomškov krožek.

Postna duhovna obnova —

pri Sv. Vidu bo od 2.-5. aprila za slovenske farane in za druge Slovence Velikega Clevelanda. Obnovo bo vodil Fr. Ivan Plazar, C.M., lazarist iz Toronta. Spored obnove je naslednji: v čet., pet., in soboto ob pol 8h zjutraj sv. maša z govorom. Pred mašo in po maši priložnost za spoved. V soboto bo spovedovanje tudi 4. do 5. pop. in po večerni sv. maši. Zaključna govora v nedeljo pri sv. maši ob 8h in pol 11h dop. Vse Slovence vabimo k tej obnovi, ki bo lepa priprava za praznike našega odrešenja.

Duhovniki pri Sv. Vidu

VREME

Deloma sončno danes, sredi, z najvišjo temperaturo okoli 40° F. Oblačno jutri z možnostjo snega ali dežja. Najvišja temperatura zopet okoli 40° F. V petek spremenljivo oblačno z najvišjo temperaturo okoli 42° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English editor

Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche

AMERICAN HOME SLOVENIAN OF THE YEAR 1987 - PAUL KOSIR

NAROCNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 - year; \$18.00 - 6 mos.; \$15.00 - 3 mos.

Canada:

\$42.00 - year; \$27.00 - 6 mos.; \$17.00 - 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 25 Tuesday, March 31, 1987

Prebliski slovenske preteklosti

»Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti« je mo- der izrek, ki bi ga s pridom moral imeti v mislih vsak sloven- ski človek, kadar omalovažuje, kar je našega, v teku stoletij nabranega narodnega bogastva, se v govorjeni in pisani be- sedi zgleduje nad nekaterimi slabostmi narodovega znača- ja, podcenjuje važnost pozitivnih zgodovinskih dosežkov in kritizira takratno narodno vodstvo in mu očita zamujene priložnosti. Tega je med nami preveč, premalo pa zavesti odgovornosti za posledice takšnega zadržanja, ki vodi v uresničenje zgoraj navedenega izreka o tujčevi peti.

Saj nihče ne more zahtevati, naj bi se zgodovinski dogodki iz narodovega življenja nekritično prirojevali men- taliteti sodobne miselnosti ali celo olepševali. Z vso pravico pa se sme in mora pričakovati, da se vzamejo v pretres in oceno razmere in položaj, v katerem se je nekaj zgodilo. Današnje merilo za merjenje narodnih podvigov in porazov ne more veljati za nekaj, kar se je dogodilo pred 50 ali 100 leti. Časi se močno spreminjajo, z njimi se pa tudi spreminja vse, kar nima stalne, nespremenljive vrednosti.

Tu in tam se bere o visoko negativni lastnosti povpreč- nega slovenskega človeka, ki jo Ivan Cankar imenuje hlapčevanje. Pisatelj to lastnost močno podčrtava, kar pa gre na račun licentia poetica - pisateljsko pretiravanje. A ne sme se npr. prezreti zgodovinsko dejstvo, da slovenski kosezi, ki so ustoličevali karantanske kneze, niso hlapčeva- li. In če je res, da so ustanovitelji Združenih držav Amerike posneli idejo za svoj uvod v ustavo »We the people« po obredu ustoličevanja na vojvodskem kamnu na Gosposvet- skem polju, to ni posnetek hlapčevanja, temveč vse kaj drugega, na kar smemo biti potomci onih kosezov biti silno ponosni in o tem ob vsaki priliki govoriti in pisati.

Zgodovina in njen razvoj na splošno Slovencem nista bila naklonjena, toda to dejstvo ne izvira iz kakega hlapče- vanja, ampak iz resnice, da je bila ta etnična in jezikovna skupina po svojem številu mnogo prešibka, da bi bila mogla zdržati ogromni pritisk mogočnih sosedov, ki so jih grozili popolnoma zaliti in utopiti. Da se to ni zgodilo, je pravi čudež in zgovorno dokazilo, da so imeli naši davni predniki vse drugačne lastnosti kot hlapčevstvo.

Kaj pa kmetski panti v 16. stoletju, ko so se slovenske kmetske množice organizirano uprle oblasti graščakov, zahtevajoč svoje pravice? Takšni podvigi se ne rojevajo iz hlapčevske miselnosti, a uspeli niso mogli, ker so imeli gra- dovi svoje izvežbane vojščake in orožje ter jih je podpirala tudi javna oblast. Bedni poraz ni sramotna posledica hlap- čevskega duha kmetskih množic, pač pa tragična epopeja v krvi zadušene samozavesti in ponosa, iz česar so izvirale zahteve po pravici in svobodi. Kmet je bil takrat nosilec narodnega etosa in to ostal vse naprej.

In kaj nas učijo komaj polpretekli dogodki iz strahotnih let tako zvane »narodno osvobodilne borbe«, ki ni bila to, ampak krvava revolucija v borbi za absolutno oblast komu- nistične partije? Sedanje stanje v domovini stoddotno

Farni misijon pri Sv. Krizu

FAIRFIELD, Conn. - Dragi farani, prijatelji, katoliški Slo- venci, Slovenke!

Predmet, o katerem vam pi- šem, je poznan tistim, ki redno zahajate k Sv. Krizu. Drugim bo moje sporočilo novica. Že- lim in upam, da boste vsi spre- jeli moje besede z odprtim sr- cem: besede, ki prihajajo iz srca polnega očetovske ljube- zni do vsakega med vami!

Pri Sv. Krizu bo farni misi- jon v začetku aprila. Srečanje bo vsak dan od torka, 7. apri- la, do sobote, 11. aprila, in si- cer dvakrat na dan: dopoldne ob 9h in zvečer ob 7.30h. To pa zato, da bodo tisti, ki dela- jo podnevi, mogli priti zvečer; oni pa, ki delajo ponoči, bodo prišli dopoldne. Dan po za- ključku misijona, na cvetno nedeljo, pri sv. maši ob 11h, bomo slovesno stopili v leto **diamantnega jubileja** - 75. obletnice, odkar obstoji župni- ja sv. Kriza. V tem pismu vam hočem spregovoriti o farnem misijonu. Povedati vam želim, zakaj se mi zdi **naravno priča- kovati, da bo vsak katoliški slovenski človek**, ki živi v do- segljivi okolici Fairfielda, **pri- hajal na farni misijon k Sv. Krizu**.

Ko so verni Slovenci v Bridgeportu o božiču leta 1912 zaprosili krajevnega škofa - tedaj v Hartfordu -, da jim dovoli ustanoviti samostojno župnijo, je bilo škofovo prvo vprašanje: »Ali imate kako združenje, ki vas katoliške Slovence povezuje v enoto?« V odgovor je gospod Mihael Golob takoj poskrbel za usta- novitev Društva sv. Jožefa kot vejo vse-ameriške Kranjske Slovenske Katoliške Jednote (KSKJ). (Č.g. Miha Golob je bil tedaj kaplan pri slovaški fari sv. Janeza.).

Mnogi med vami ste člani bratske KSKJ, zato ni potreb- no, da vam govorim več o tej ugledni, krepki slovensko- ameriški bratski organizaciji. Sedanji vrhovni duhovni vodja KSKJ je mlad franči- škanski duhovnik slovenskega rodu, p. Joseph Yelenc. Kdor je imel priliko srečati se s pa- trom Yelencem, je dobil glob- bok vtis izredno prijaznega, dobrega in iskreno duhovnega dušnega pastirja; in kdor ga je slišal pridigati, je tudi našel v

njem odličnega govornika!

Ta duhovnik bo pridigal farni misijon pri Sv. Krizu.

Drage sestre, dragi bratje! Dva razloga se mi zdita dovolj močna, da bosta pritegnila sle- hernega zavednega katoliškega Slovenca k temu misijonu; da se bo vsak odločil: »**Naj me stane kar hoče, tega misijona ne bom zamudil! Vseh pet dni bom prihajal!**« - Prvi razlog: Katoličan sem, tudi če sem morda zadnja leta začel poza- bljati na verske vaje in se pre- dajati pridobivanju dolarjev, udobnosti, bogastva... Upora- bil bom tole priliko, da si zo- pet razčistim svoj pogled na vse tisto, kar so moji starši tako očitno visoko cenili in je tudi mene vodilo skozi mla- da leta... Drugi razlog: Du- hovnik slovenskega rodu, ki je tesno povezan s KSKJ, nam bo

Anton Žakelj

In GOLD We Trust

CLEVELAND, O. - V zadnji seriji člankov o vzrokih Ame- rike v krizi, je tiskarski škrat postavil voz pred konja, za njim pa stavek: »Tu je nekaj vzrokov za krizo, v katero smo zašli, o drugih pa morda pri- hodnjič kaj več«. To me je pri- sililo, da z iskanjem vzrokov krize nadaljujem. (Op. ur. - Serija treh člankov ni bila ob- javljena od prvega do tretjega, zato je prvi članek dejansko izšel kot zadnji od treh. Za napako se opravičujem, če pa lahko na tak način pridem do novih člankov, je morda napa- ka sreča v nesreči.)

Ena največjih vzrokov krize, je lakomnost, ko ljudje posku- šajo priti do čim več denarja, po ne vedno poštenih potih.

Ameriški bankovci in ko- vanci nosijo napis: »In God We Trust«. Nihče ne ve, kdaj je iz tega stavka izpadla črka »k«; geslo bi se moralo glasiti: »In Gold We Trust«. Samo prvi naseljenci, pionirji, so prihajali v Ameriko zato, da bi tu svobodno izražali svojo vero, česar v Evropi niso sme- li. Velika večina, ki jim je sle- dila, je prihajala v želji po boljšem zaslužku, po denarju, po zlatu.

potrjuje to resnico, mladina zahteva od »borcev za svobo- do« čiste račune. Kje je tu hlapčevanje? Ali so se narodove množice poslušno uklonile krvavemu pritisku OF in hlap- čevsko sprejele marksistično nadvlado in komunističnih življenjski način? Ker tega niso bile voljne storiti, je tekla kri v potokih in se je rodil oborožen upor. Ta se ni spočel iz bo- jazljivosti in kompleksa podložitstva, temveč iz ponosne volje braniti najdražje svetinje slovenstva in za njih reševa- nje tudi - umreti. In so v množicah umirali, ker jih je svet zaradi nerazumevanja izdal. Niso bili hlapci, in niso hlapci nikomur tudi tisti, ki so se z njimi uprli zmagi zla in so danes razkropljeni po svetu; in ne tisti, ki danes doma v popolni nemoči čakajo na uro, ki ima priti.

Od vseh strani se zaletavajo nekateri slovenski vseve- dneži v bivše politične voditelje naroda, očitajo jim in jih dolžijo vseh mogočih napak in grehov, deloma po pravici, še več po krivici. V vsakem primeru bi bile te vrste kritike konstruktivne, če slonijo na dognani resnici in če vodi kriti- ka v pozitivne posledice za narodovo dobro. Obmetavati

(dalje na str. 4)

Praznik Gospodovega oznanjenja 1987.

osvetljeval pot vernosti skozi življenje. Tukajšnja slovenska skupnost je bila pred 75 leti zgrajena na tem katoliškem slovenskem bratskem društvu. Po svoji moči bom pripomo- gel, da se sedaj ta skupnost na isti osnovi prenove in utrdi!

Odločite se, pridite na farni misijon k Sv. Krizu!

Božja milost vas bo vedno vodila po poti sreče skozi živ- ljenje!

Č.g. Alojzij Hribšek, župnik

Članek smo prejeli šele vče- raj, 30. marca. Prepozen je bil, da bi bil vključen v ura- dnem glasilu KSKJ, ki je bil natisnjen že včeraj. Za tiste, ki bi se radi udeležili farnega mi- sijona pri Sv. Krizu, sporoča- mo, da je naslov te cerkve sle- deč:

Holy Cross Church,

780 Tahmore Drive

Fairfield, Conn. 06430

— Ur.

Osebna razmišljanja

Začnimo na vrhu! Nihče ne more reči, da je predsednikova plača previsoka, saj znaša manj, kot plače nekaterih unijskih voditeljev! On ima največjo odgovornost v drža- vi, zato bi morali imeti temu primerno plačo. Res je, da pri postranskih ugodnostih dobi veliko več. Imamo pa še tri ži- veče bivše predsednike. Prav je, če tudi ti prejemajo primer- no pokojnino, ki pa zadošča, da bi iz nje lahko vzdrževali svoje varuhe, tajnice in po- dobne uslužbenice.

Volitve senatorjev in po- slancev so postale domena bo- gatašev. Stavek, ki se pogosto rabi, »We elected the best man money can buy!«, pove vse. To ni več demokracija, to je plutokracija! Če kandidat izda za volivno propagando stoti- soče ali celo milijone, jih ne bo nikdar dobil nazaj s poštenim delom. Mora se zadolžiti in obljubiti svojim velikodušnim podpornikom razne ugodnosti na škodo države, ali pa pozne- je sprejemati podkupnine. Svojega premoženja ne troši nobeden iz državlanske zave- sti. Tako pošten, reven kandi- dat nima upanja na uspeh. Iz- datki za propagando naj se to- rej strogo omeje, da bo mogel nastopati tudi kak reven kan- didat. Plač si ne bi smeli izvo- ljenci nikdar sami poviševati, ampak avtomatično, po stop- nji inflacije.

Predsednik Eisenhower je svaril pred vojaško-industri- sko koalicijo. Če pomislimo na škandale v oborožitveni in- dustriji, moramo priznati, da je imel prav. Če so generali in drugi visoki častniki pri 50-ih letih, ko gredo v pokoj, še spo- sobni za delo v oborožitveni industriji, so sposobni tudi za delo v armadi. Vojaške službe v mirni dobi niso nič težje, kot na primer rudarske, zato naj delajo do 60. leta. Če gredo prej v pokoj, naj pa prejemajo ali plačo, ali pa pokojnino, ne

(dalje na str. 3)

In GOLD We Trust

(Nadaljevanje s str. 2)

pa oboje. S tem bi se morda preprečilo vsaj nekaj sleparij, ko si še mladi častniki na vplivnih mestih z raznimi ugodnostmi oborožitveni industriji zagotove dobre službe po upokojitvi. Pred leti sta dva mlada častnika-upokojenca javno protestirala proti visoki pokojnini in istočasno še višji službi v oborožitveni industriji. Žal sta bila izjemi. Ali je še kak dobavitelj orožja, ki bi ne bil ogoljufal državo?

Žalostno igrajo svojo vzgojno nalogo naše univerze. Zaradi športa, ki donša milijone, sprejemajo nepismene galjote, jih plačujejo bolje kot profesorje in redujejo z redi, ki jim dovoljujejo ostati na univerzi, dokler morejo igrati žogo, potem pa odidejo nepismeni, kakor so prišli. Pred kratkim so oblasti — po mnogih prestopkih in opominih — kaznovale Južno metodovsko univerzo v Dallasu z dveletno prepovedjo športnih nastopov.

Naš sodni sistem je nujno potreben reforme. Sodniki in drugi javni uradniki bi sploh ne smeli biti voljeni! Kako more sodnik, izvoljen na listi ene stranke, pošteno razsoditi pravdo proti svojemu političnemu nasprotniku? In še bolj: kako bi mogel obsoditi dobrotnika, ki ga je pri volitvah močno denarno podpiral?! Škandali v tej stroki bi morali slepecem odpreti oči! Za sodnike naj bi odvetniške zbornice predlagale najposobnejše juriste — neglede na njihovo politično pripadnost, vrhovno sodišče naj jih pa potrdi. Ker je izvrševanje sodne in policijske službe nevarnejše, naj bi jih zaščitili z obvezno dvojno kaznijo za vse, ki bi se nasilno pregrešili proti njim. Res je, da bi s tem ustvarili privilegije državljanov. Da se to izenači, naj bi pa tudi za prestopke, ki bi jih zakrivali ti privilegiranci, veljale dvojne kazni. Nič ne ubija spoštovanja do zakonov bolj, kakor če slišimo, da se dajo sodniki podkupovati, ali da policisti pomagajo krasti avtomobile, ali prodajajo zaplenjena mamila.

Največ zaslug za poviševanje plač imajo unije. Te so bile pred 80 leti nujno potrebne, sedaj pa delavcem več škodujejo kot koristijo, zato propadajo. Pretirane demagoške zahteve delavskih voditeljev so spravila najboljše podjetja v bankrot. Kako more en delavec zaslužiti zase kar za enega uradnika in še za enega ali dva upokojenca?

Štrajkajo navadno po tistih podjetjih, ki nudijo najboljše delovne pogoje; višje plače ne zahtevajo zato, ker bi s sedanji ne mogli živeti, ampak zato, ker vidijo, da dobi kdo drug še več. Najbolj so nevoščljivi direktorjem (direktorji samih unij so pri tem izvzeti). Res ni prav, če gredo njihove letne plače v stotisoče in bonusi v milijone, res je pa tudi, da si brez enega sposobnega direktorja podjetje propadlo, brez 1% saboterjev pa bolj uspe-

valo. Najhujši delavski organizatorji so navadno najslabši delavci; če pa taki napredujejo za »bosse«, so največji priganjači. Delavci so začeli spoznavati, da je bolje zaslužiti 20 let po 15.000.-, kot 10 let po 20.000 dolarjev.

Pohlep po denarju je kriv, da je bilo v Ameriki že na tisoče majhnih, po novih predpisih v Nemčiji in na Japonskem izdelanih avtomobilih, ko so ameriška podjetja še trdila, da se taka vozila sploh ne morejo izdelovati, in da jih Amerikanci ne marajo. Seveda: pri velikih se ne pozna toliko, če povišaš ceno za \$500, in če porabiš dvakrat toliko bencina, se tudi pri tem nekaj zasluži.

Zakaj so japonski izdelki, predvsem avtomobili, boljši kot ameriški, je pravkar pojasnil neki japonski industrijec: »Zato, ker mi (Japonci) hočemo zadovoljiti najprej naše odjemalce, potem naše delavce in nazadnje naše delničarje, v Ameriki pa ravno obratno: direktorji in delničarji pojedjo pomaranče, odjemalcem pa ostanejo limone.« Ni čudno, da je Amerika izgubila skoro monopolni položaj za izdelavo avtomobilov po vojni, sedaj jih pa uvaža z vsega sveta.

Prekupčevalci z mamili bi morali biti sojeni kot množični morilci — kar tudi so in kar je že v veljavi na Floridi. Ti zločinci spravijo — iz želje po denarju — stotine in tisoče v nesrečo in smrt.

Pred dobrim mesecem je lokalna televizijska postaja 5 prenašala programe Phil Donohueja oz. razgovore med ameriški in sovjetskimi časniki v New Yorku in Moskvi. Amerikanci so očitali Sovjetom, da pišejo to, kar zahteva partija, Sovjeti pa, da njihovi tovariši (Amerikanci) pišejo to, kar hoče njihov delodajalec - kapitalist. Neki ameriški častnikar se je opravičeval, da je v Ameriki huda borba za denar: če ne pišeš tako, da vleče, zgubiš službo. Kaj je bolj častno: boriti se za denar, ali za partijo, v katero zaupaš, da bo rešila ves svet?

Divja tekma, kdo bo objavil več razburljivih novic in več zaslužil, je kriva, da sta dvema mladima paroma, ki sta šla v smrt v New Jerseyju, čez par dni sledili dve dekleti v Chicagu — na isti način.

Skoro vsi gornji podatki so vzeti iz tukajšnjega dnevnika (Cleveland Plain Dealer) in iz TV poročil. Če je Amerika moralno res tako na koncu, kakor jo kažejo naša občila, potem se nas Bog usmili! Ali res hočejo doseči, da bi bilo vsakega Amerikanca sram, da je državljani nekdanj najbogatejši, sedaj pa najbolj zadolžene države na svetu?

Da naš položaj res ni zavidljiv, priča članek Harryja Stainerja v Plain Dealerju od 8. marca pod naglavjem: »America's Era is Over«. V njem piše, da je Emory Swank, bivši veleposlanik v Kambodži in sedaj predsednik clevelandske-



Na poletni čas!

Bralce opozorimo, da po ZDA preidemo na poletni čas iz standardnega že v **nedeljo, 5. aprila, ob 2. uri zjutraj**. Običajno je bila ta sprememba zadnja nedelja v aprilu, a je zvezni kongres lani odredil spremembo na prvo nedeljo v aprilu.

Ne pozabite torej, da v soboto zvečer, **4. aprila**, pomaknite kazalce na svojih urah **za eno uro naprej**, sicer boste v nedeljo, 5. aprila, zamudili mašo ali karkoli je vezano na določen čas!

ga »Sveta za svetovne zadeve« (Cleveland Council on World Affairs), govoril na simpoziju »O našem prostoru v globalni vasi«.

»Ob koncu druge vojne ni bila nobena druga država tako močna vojaško in gospodarsko in v svoji veri v svobodo in pravico za vse, kot Amerika. Noben drugi narod ni imel toliko materialnega bogastva. Od takrat se je razmerje ZDA do ostalega sveta spremenilo: ZDA so postale bolj odvisne od drugih, ves svet je pa postal bolj medsebojno odvisen. Ameriško stoletje je minilo, zapustilo je pa široko brazdo. Mnogo problemov, pred katerimi stoji sedaj narod, izvira iz tega spoznanja in iz prilagajanja spremembam. Naša prednost v izrabi jedrske energije, je naglo skopnela. Neki obrambni tajnik je priznal, da bi se ne mogli boriti v eni globalni vojni, kljub velikanskim vojaškim izdatkom. Naše tovarne ne izdelujejo več večine svetovnih dobrin. Po Watergatu, Vietnamu in Iransko-contra aferi, je narod zgubil zaupanje v svoje voditelje.«

»Zaradi sorazmerno oslABLJENE gospodarske moči ZDA, so evropski narodi sedaj v pogledu skupnega narodnega dohodka in skupne množine izdelkov in poslug, nam enaki; japonski skupni narodni dohodek je dosegel sovjetskega, pridelki in izdelki Kitajske in Indije, pa hitro rastejo.«

Navajajoč prejšnjega državnega sekretarja dr. Kissingerja, je g. Swank rekel: »Mi ne moremo pobegniti s sveta, niti mu gospodovati.«

»Nisem črnogled,« je nadaljeval Swank. »Mi smo še vedno najvažnejša družba; mi smo še nebesa! Dolar je še vedno glavna valuta. Smo politično in gospodarsko močni! Toda Amerikanci porabijo preveč in prihranijo premalo.« Da bi obdržali gospodarstvo zdravo, je Swank priporočil davek na uvoženo olje.

O zapravljanju denarja na ohijskem Vrhovnem sodišču, o izdajah dveh marinev v Moskvi, o zlorabah zaupne službe na borzi in o organiziranem podzemlju, se je že veliko pisalo, podražitev zdravstvene

Politično vrenje na Slovenskem

SLOVENCE JE ZAJEL DUH TOLMINSKIH PUNTARJEV

GORICA, It. (Kat. glas, 19. marca 1987 — datum izida najbralci imajo v mislih, ko prebirajo ta članek, ker se nanaša na dogodke nekako do sredi marca, politična napetost v Sloveniji in tudi SFRJ pa je ta čas na višku. Ur. AD) - Konec preteklega tedna smo v ljubljanskem »Delu« zasledili dva članka, ki nesporno pričata, da se v Slovencih prebujata duh upornišva, kot ga je bilo tekom zgodovine že večkrat poznati. Narod se je naveličal hlapčevati Beogradu in mladi rod si želi sprememb. To dokazujeta tudi naslednja dogodka.

V Titogradu, glavnem mestu Črne gore, je okrožno javno tožilstvo vložilo obtožnico proti 21-letnemu študentu ekonomije Ambrožu Porenti, 20-letnemu kemijskemu tehniku Robertu Moravcu, 21-letnemu strojnemu tehniku Vladimirju Lebanu in 20-letnemu strojnemu tehniku Edmundu Glavini. Širili naj bi sovražno propagando, za kar so po 133. členu kazenskega zakonika lahko obsojeni na deset let zapora.

In v čem je bila ta sovražna propaganda? V obtožnici je rečeno, da so omenjeni med služenjem vojaškega roka v vojašnici »Pero Četković« v Baru od marca do junija lani med vojaki slovenske narodnosti poučarjali, da bi se morala Slovenija odcepiti od Jugoslavije in priključiti Zahodu, saj bi s tem Slovenci lahko živeli kot Švicarji; ne bi jim bilo treba vračati jugoslovanskih dolgov, poleg tega pa jim ne bi bilo treba pošiljati pomoči nerazvitim republikam in pokrajini Kosovo. Trdili so tudi, da sedanje državno vodstvo ni sposobno voditi Jugoslavije in da bi ga bilo treba zamenjati. Slovenija naj bi bila narodnostno čista, zato bi bilo treba vse neslovenske delavce poslati domov. Dejali so tudi, da sta slovenski in hrvaški narod edina kulturna v jugoslovenski državi. Treba bi bilo tudi spremeniti ustroj jugoslovanske vojske, saj v primeru napada v sedanjih razmerah ne bi bila sposobna braniti države.

Preiskovalni sodnik vojaškega sodišča v Beogradu, ki vodi preiskavo, je spričo navedenih izjav omenjene štiri Slovence obtožil, da so s svojim sovražnim delovanjem pozivali na protiustavno spremembo jugoslovanske socialistične samoupravnega družbe, spodbujali bratstvo, enotnost in enakopravnost narodov in narodnosti, se zavzemali za strmoglavljenje oblasti ter ogrožali varnost in obrambo države.

oskrbe pa zahteva posebno poglavje.

Kdaj bo bolje? Če ne prej, kadar bodo naše družine in šole prepričale novo generacijo, da podlaga za srečo ni denar, ampak pošteno delo!

(Op. urednika AD — Tako je o zadevi poročal ugledni Katoliški glas. Presenečen pa sem, da je v poročilu list opustil nekatere obtožilne trditve zoper Slovence, ki bolj jasno dokažejo, kako daleč so neslovenske oblasti v SFRJ pripravljene iti v gonji zoper Slovence. Članek v »Delu« je namreč izšel 14. marca na str. 2 in imam pri roki to številko lista. Sledita dva stavka iz omenjenega Tanjugovega poročila: »Slovenci so arijska rasa, (tako so baje trdili obtoženci, op. ur.) zato se morajo med seboj sestajati in čim bolj seznaniti.« (Mišljeni so bili vojaki slovenskega rodu v omenjeni vojašnici, op. ur.). In sedaj hujša obtožba, ki je po vsej verjetnosti tudi povsem izmišljena: »Zavzemali so se za obnovev nacistične ideologije in ohranitev tradicij stare Nemčije.«

V poročilu Kat. glasu je tudi omenjen preiskovalni sodnik v Beogradu. Ta pa ni imel po Tanjugovem poročilu ločeno izjavo, a so bile vse citirane obtožbe vključene v sami uradni obtožnici. Zdi se mi nujno, ko poročamo o dogodkih v Sloveniji, da smo čim bolj točni.)

Sedaj pa nadaljujemo s poročilom Kat. glasu pod gornjim zaglavjem:

Drug značilen dogodek pa se je primeril v Beogradu na seji zveznega odbora za proslavo Dneva mladosti. Na omenjeni seji je predsednik tega odbora Hašim Redžepi, Albanec po rodu, z nekaterimi drugimi člani zastopal stališče, da Prešernova »Zdravljica« ni primerna za začetek štafete in da bi jo morali zamenjati z neko drugo, ki bi bila bolj jugoslovanska. Menili so, da bi javnost lahko narobe razumela omenjanje Boga v pesmi. Predsednik pa je še terjal, naj slovenski planinci in govorniki govore v »jugoslovanskem jeziku«, češ da bo tudi sam govoril v srbohrvaščini, čeprav je njegov materni jezik albanski.

Ko je predsedstvo SZDL Slovenije zvedelo za te izjave, je zahtevalo javno opravičilo od Redžepija, češ da je šlo za žalitev slovenskega naroda. Redžepi pa je zahtevo zavrnil, češ da izhaja zahteva po opravičilu iz napačne interpretacije razprave na seji odbora.

Vse to dogajanje je v »Delu« komentiral Jože Horvat. Med drugim je zapisal: »Upam pač, da bomo Prešernovo Zdravljico na štartu štafete v Sloveniji vendarle slišali, taisto Zdravljico, ki jo je, še za pesnikovega življenja, prečrtal tudi avstroogrski cenzor. Boga, ne zaradi njenega Boga, ampak zaradi njenega duha, ta je cenzorju preveč ''šel v nos''. Zdaj pa glejte farso, zdaj je ''šla v nos'' članom zveznega odbora taista Zdravljica. Da, njen duh se jim je zdel preveč,

(dalje na str. 4)

Peti: da ali ne?

V štiridesetih letih našega zdomstva je bilo že veliko pisanja in govorjenja o tem vprašanju, a vendar čutimo, da s tem ne smemo prenehati, kot ne smemo prenehati z našo govorico.

Uvodoma troje gledanj na petje.

Prvo: Morda je že dvajset let tega, kar sem vabil v zbor mladega fanta, dobrega pevca, iz znane družine samih pevcev. Hitro sva opravila. »Kaj pa imam od tega?« mi je kratko zabrusil v odgovor na vabilo, naj bi se pridružil zboru. Izraz miselnosti dobe in dežele. Podobnih odgovorov sem bil deležen še večkrat, le da so bili utemeljeni s pomanjkanjem časa, z razdaljami, s pomanjkanjem veselja ali celo poslušanja.

Drugo: V takrat izhajajoči buenosaireški reviji Slovenska beseda (štev 3/4, leto 1954), je napisal pok. Aleksander Majhen daljši članek o pomenu slovenske pesmi v tujini. Med drugimi izstopa ta-le stavek: »V naših pesmih se moremo učiti v tujini slovenskega mišljenja in čustvovanja, slovenske narodne zavesti, vernosti, poštenosti in delavnosti; naše pesmi naj nas varujejo, da se nikdar ne zastrupimo v novem ozračju, dvigajo naj nam nravno raven!« — Ugotovitev opazovalca in spremljevalca pevskega dela med nami.

Tretje: Dekle, rojeno v Argentini, je obiskalo domovino staršev in takó-le pisalo prijateljicam: »Ko hodim po Sloveniji, se mi neprestano poraja naša pesem v srcu. Kako čudovito se v nji prepleta lepota naše zemlje s hrepenenjem, veseljem in žalostjo slovenske duše! Nikoli nisem tega tako močno občutila.« — Občutek mlade, petju in slovenstvu pre-

dane duše.

Če tem trem gledanjem nasproti postavimo svetopisemsko priliko o talentih, se nam odgovor na vprašanje iz naslova že pokaže v jasni luči. Tudi pri petju in pevcih lahko govorimo o zakopanih in zapravljenih, neizrabljenih ali koristno uporabljenih talentih.

Božja volja, ki je hotela, da smo Slovenci ali potomci Slovencev, in nam odmerila življenjski prostor v tujini, nam je s tem naložila tudi posebne odgovornosti, med katerimi ni na zadnjem mestu dolžnost ohranjanja narodnih vrednot. Ta odgovornost ni le naša osebna, ampak nas zavezuje, da jo razširjamo na vse, ki so naši, predvsem na potomce, pa tudi na tiste, ki se kakorkoli srečavajo z nami.

Najdražji vrednoti sta vera in narodnost, ta pa v sebi vključuje vse, kar je z njo zvezanega, predvsem jezik, tradicijo, običaje in navade. Med temi zadnjimi pa je na vidnem mestu ljubezen našega človeka do petja. Saj ga je pesem spremljala vse življenje, tam od zibel pa tja do groba. Ohranitev teh navad v tujini zahteva dostikrat prav junških žrtv, saj se vse okolje bori proti. Pri tem imam v mislih predvsem našo mladino, čeprav tudi drugi nismo izvzeti.

Vsesplošna potrošniška miselnost, ki se nas neizprosno in neizogibno loteva, lov za udobnostjo in beg pred odgovornostjo — vse to v nas ubija čut do te vrste »nepridobitnih« vrednot. Preprosta primerjava med tem, kako je bilo s petjem včasih in kje smo danes, nam najlepše pokaže, kje moramo poprijeti, da ne bomo sokrivi izumiranja naše pesmi med nami in z njo še kaj hujšega.

V treh okoljih se je doma izražala naša ljubezen do petja: v družinskem krogu in v njegovem podaljšku — šoli, v družabnem in verskem življenju in končno v sistematični gojitvi pevske umetnosti v pevskih zborih in študiju glasbe.

Dom in šola

Naša najlepša in najnežnejša narodna pesem, porojena v zibelci slovenstva, koroška »N'mau čiez izaro« lepo pove, da je mati tista, ki otroku prva prepeva:

*»Kjer so me zibali mamica
moja in prepevali haji,
hajo.«*

Človekovo življenje začne v materi, pri njej, ob njej in z njo se razvija, nadaljuje v družini in preko šole preide v svet, v javnost. Vso svojo ljubezen do nas nam je mati izražala z molitvijo, z dejanji in s pesmijo; najprej z nežno uspavanjo, pozneje z veselo igrivko, ko priskoči na pomoč še oče s pesmijo na kolenih in pozneje bratci in sestre pri igri.

Tako je bilo včasih v vseh naših družinah, tako bi moralo biti tudi še sedaj. Pa je tako? Povsod? Naše vrtnarice in učiteljice v naših šolah bi nam gotovo vedele dovolj povedati o tem, koliko otrok, ki pridejo v vrtec ali v prve razrede naših šol, že zna kakšno pesmico od doma. Zanimiva bi bila te vrste anketa in nje izsledki.

Pa vzemimo, da je do vstopa otroka v šolo vse približno tako, kot je bilo doma. Otroci pridejo v šolo in znajo marsikatero slovensko pesmico, ki so se je naučili od mamice, očka ali pri igri, če imajo srečo, da se lahko igrajo s slovenskimi otroki in jih »ukaželjnost« ne zapelje, da prislunhejo tudi drugim pesmicam, saj obiskujejo tudi vrtece, kjer ne govorijo slovensko. In televizija

in radio tudi prenašata dostikrat ljubke pesmice za otroke.

Pametno načrtovan in otroku vabljivo predstavljen pouk novih, »sodobnih«, starosti doraščajočega otroka primerljivih pesmi, bo gotovo padel na plodna tla, saj na splošno opažamo, da otroci zelo radi pojo. Zato je to njihovo pozitivno nagnjenje potrebno v šoli izriniti, dom pa mora pri tem krepko pomagati in nadaljevati, kajti uspehe ene same borne tedenske ure slovenskega petja v slovenski šoli bo življenje, v katerem se znajde otrok, kaj hitro lahko ubilo.

Vzporeden je pojav, včasih v večji, včasih v manjši intenzivnosti v uporabi materinščine. Čimbolj otrok začne iz družinskega okolja prehajati v zunanji krog, ko se mu že na vseh straneh vabljivo ponuja drugačen svet, z drugo govorico, drugačnimi navadami in običaji, žal dostikrat celo Bogu odtujen, tembolj je potrebna trdna vez družine, kjer starši spoštujejo jezik, običaje itd. in to spoštovanje vlivajo tudi otrokom.

Zaključek je vedno isti: brez pomoči in resnega sodelovanja doma bodo najplemenitejša prizadevanja šole brezuspešna. Če slovenski starši menijo, da je njihova dolžnost samo otroka vzgojiti v dobrega in poštenega člana človeške družbe in mu nuditi vse, da mu zagotove kar najboljše bodočnost (kar je seveda potrebno!), pozabljajo na četrto božjo zapoved, ki tudi njim nalaga spoštovanje njihovih staršev in iz tega spoštovanja sledeče obveznosti, da od njih prejeto dediščino prenašajo na svoje otroke.

Družabno in versko življenje

Podobna slika se nam nudi ob primerjavi okolja in razpoloženjskih danosti v stari in novi domovini. Tam je odmevala pesem od vseh strani — tudi sedaj pravijo, da je precej tako — iz hiš, na vasi pod lipo, iz prosvetnih domov, na izletih, s hribov in po jezerih, v veselih družbah, pa iz cerkva in s cerkvenih korov. Zato tolika obilica narodnih pesmi najrazličnejšega značaja, tolika pestrost melodij in razpoloženj.

Tu vsega tega ni ali bore malo. Posledica: naša narodna pesem med nami izumira, njeno poznanje v sedanjem rodu je vedno revnejše, način večglasnega dekliškega ali fantovskega petja skoro popolnoma neznan. Rešitev? Z dobro voljo se mnogo da narediti. Največje delo bi v tem pogledu lahko opravili naši mladinski organizaciji — poleg pevskih zborov seveda. Z veseljem in zadoščenjem ugotavljamo v zadnjih letih razgibano zanimanje za združevanje mladih pevcev v mladinskih zborih. Lep korak k izboljšanju tega, kar je bilo prej.

Prvenstveno (primarno) nalogo naših mladinskih organizacij vidim zlasti v tem, da se zavedajo svojega slovenskega značaja. Njihova prvenstvena naloga je: ohranjanje v članih slovensko zavest. Razumljivo

je, da morajo članom pri svojih prizadevanjih nuditi tudi to, kar je za nje privlačno in mikavno, ker pač to vidijo povsod okrog sebe (šport, sodobna plesna glasba ipd.), a to mora biti drugotnega (sekundarnega) pomena in je treba paziti, da ne postane pretežno ali celo izključno področje dela.

Prvenstveno prizadevanje pa je ohranjanje naše identičnosti, pri čemer sta (poleg jezika) pesem in folklor dva močna pripomočka. Gojiti pesem pomeni, poznati jo čimbolj, znati jo zapeti tako, kot se je pela in se poje doma, in z njo živeti. Zato naj bi v naših mladinskih organizacijah (tudi če so te verskega značaja) pri vseh srečanjih odmevala naša pesem, spremljala naj bi mlade na izletih, jih razveseljevala pri godovanjih in kakršnihkoli drugih prireditvah.

Pesmi pa je treba poznati. Za vse prilike jih imamo. Poznati moramo njih besedilo, melodijo (napev) in način petja. Naših narodnih pesmi nikdar nismo peli samo enoglasno. Prav v tem se odlikujemo od drugih bogatejših in velikih narodov. Dokler so med nami še ljudje, ki te naše zaklade poznajo, je še čas, da jih mladi lahko prevzamejo v svojo dediščino. Nalogo sem nakazal. Na odgovornih je, da iščejo pota in načine, kako to urediti. Čas beži. Zamujeno je za vedno izgubljeno.

Pevski zbori

V popolnejši meri in obliki pesem seveda gojimo v pevskih zborih. Zavedajmo se njihove važnosti in ne dopustimo nikdar, da bi hiral! Zgodaj se vključujemo v nje in vztrajajmo v njih, dokler nam »duša dá«. Pevski veterani so vsega spoštovanja vredne osebe.

Pa še ena velika naloga nam bodi pred očmi. Vse delo na pevskega polju od učenja narodnih pesmi za petje v družbi pa do petja v zborih bo zamrlo, če ne bomo začeli resno misliti tudi na voditeljski naraščaj. Doslej smo tu veliko grešili. Naravnim talentom je treba dodati šolanje, študij. Šolajmo in tako vzgajajmo nove dirigente. Zato pošiljajmo svoje otroke tudi v glasbene šole.

Sklepna beseda

Vse gori povedano se je v glavnem nanašalo na našo slovensko narodno (ljudsko) in umetno svetno pesem. V enakih meri pa vse lahko prenesemo na polje naše nabožne in cerkvene pesmi, tako ljudske kot umetne. Tudi tej je posvečati vso ljubezen in skrb za ohranitev med nami. In tudi tu ni nič manj potrebna zadnja stopnja: šolanje voditeljev in dobrih organistov.

Če sem s tem člankom količkaj doprinesel k večji razgibanosti na tem področju našega slovenstva v tujini in v novih rodovih, naj bo Bog zahvaljen. Tistim, ki bodo karkoli v tej smeri delali, pa božji blagoslov!

Dr. Julij Savelli
Duhovno življenje
(Januar 1987)

Prebliski slovenske preteklosti

(Nadaljevanje s str. 2)

vodilne politike z ignoranco, nesposobnostjo ali celo neodgovornostjo pomeni zaničevati sam vrh narodnega občestva, pa naj gre za očeta Janeza Bleiweissa, Frana Levstika, Ivana Šušteršiča, Evangelista Kreka ali Antona Korošca. Pisati, koliko ugodnih priložnosti so zamudili, in koliko koristnih podvigov opustili, vse to pa iz presojanja post festum, ko je pred teboj celotna slika — komu v korist? Če je na samem narodnem vrhu vse zanič, čemu si sploh še prizadevati? Tu pride v poštev tujčeva peta.

»Narod naš dokazuje hrani« o svoji vitalnosti in kvaliteti, a se jih mi mnogo premalo zavedamo in skoraj nič ne storimo, da bi jih svet spoznal in priznal, kakor zaslužijo. Med literati je širokemu svetu nekoliko znan France Prešeren, ki s svojo poezijo sega v vrhunec svetovne pesniške umetnosti in kvalitete. Koliko so pa svetu — ali še bolj usodno: koliko so poprečnemu slovenskemu človeku — znani vsaj našega časa veliki Slovenci kova arhitekta Jožeta Plečnika ali znanstvenika državoslovca Leonida Pitamica? Prvega poznajo vsaj v Pragi (Hradčani) in na Dunaju, kjer je pustil sledove svojega genija, med tem ko se Ljubljana diči z lepoto njegove arhitekture. Morda mu je odprla pot v svet nedavna razstava v Parizu, ki je mogočno uspela. Ob tej priliki smo brali: Slovenski kulturni prostor se je do danes premalo zanimal za tega velikega moža. Isto velja za Leonida Pitamica, znanstvenika pravnih ved in diplomata, ki je bil zlasti češčen tu v Ameriki za svojo knjigo »Država«. Postal je častni doktor katoliške univerze v Washingtonu, častni član Georgetown univerze in American Bar Association ter nešteti evropskih znanstvenih ustanov. Bil je velik človek in velik Slovenec. Koliko smo o njem napisali in ga svetu predstavili? Koliko ga sploh sami poznamo in se z njim ponašamo — po pravici? »Kdor zaničuje se sam...«

L. P.

Slovence je zajel duh tolminskih puntarjev

(Nadaljevanje s str. 3)

saj poročevalec natančno piše, kakšen: premalo jugoslovanski, kot je bil onemu rajnkemu cenzorju verjetno premalo avstro-ogrski.

Ob tem pa je od vsega začetka slehernemu bralcu, ki je pri normalnem zdravju bral to pesem, postalo takoj jasno, da pesem kliče k bratstvu med narodi, svobodi in k vsemu tistemu, kar sodi k osnovam humanizma. Ne njen »Bog« ne slovenski narod, katerega pač tudi omenja, nista nikoli vsem tem bralcem delala težav. Vse do današnjega dne. Poziv predsednika ZSMJ, naj planinci v Sloveniji na začetku govorijo »v jugoslovanskem jeziku«, češ da tudi on ne govori v albanščini, čeprav je to njegov materni jezik, temveč v srbohrvaščini, pa je nekaj novega, saj svojo odločitev vsiljuje vsem drugim... Pri tem ga nič ne ovira ustava, ki pravi, da so jeziki narodov enakovredni.

Tako zaključuje svoje poročilo Katoliški glas.

Kanadska Domovina

CERKEV NA SLOVENSKEM

ne omadežuje človeka to, kar gre v usta, marveč kar gre iz ust, to ga omadežuje

Bojan Štih, Ljubljana

Tik pred sklepom redakcije nas je zadela vest, da Bojana Štiha ni več med nami. Vsa slovenska javnost žaluje za njim. Njegovo delo razodeva tako žlahtnost duha, zraslost z našimi dawnimi koreninami, odprtost za vse utripe sodobnega sveta, da je budilo nedeljene simpatije vseh. Ob njem je vsakdo lahko začutil, da smo si v svojih globinah lahko zelo blizu, tudi če se v podrobnih nazorih razlikujemo.

Vse to izpričuje tudi ta zapis, izliv njegovega že umirajočega srca. Lahko bi veljal kot nekakšna njegova oporoka. Naj mu ta objava velja kot posmrtni pomnik s strani Cerkev na Slovenskem.

Uredništvo

Ko sem dobil vaše vabilo 5. rožnika 1986, sem najprej imel v mislih načrt, da bi vam napisal esej, ki bi bil socialno politično kulturno obarvan s problematiko, ki jo omenjate v svoji temi: »Sedanji trenutek Cerkev na Slovenskem.« Ampak bolniške noči so v nespečnosti spremenile namen. In ker sem literat, sta kaj kmalu prevladali literarna misel in privladi literarna misel in privladi spodoba o Cerkvi. Morebiti bom z njima več povedal, kot pa bi lahko zapisal v učenem slogu in eseju.

Berem tuje časnike in tudi domače. In kaj vidim vsepovsod? Diskusije, razprave, polemike o institucionalnih problemih sodobnega sveta. Ljudje se strastno razpravljajo po vsem svetu o sedemdesetih letih, nekateri že analizirajo več kot sto definicij socializma. Politiki in državniki razpravljajo o problemih tretjega sveta in njegovih institucij. Nič manj pa se politiki in ekonomisti bojevito ne prepirajo o razmerjih med razvitim Severom in nerazvitim Jugom.

Tudi Cerkev je objekt notranjih in zunanjih institucionalnih razprav. Ne le katoliška, marveč tudi pravoslavna in protestantska. Zdi se človeku, da je svet stopil iz stoletnega miru v novo stoletno negotovost. Zato išče svojo novo podobo. Bog vedi, kdaj in kako jo bo našel? Ker pa tega ne vem, sem se ob vašem vprašanju odločil zapisati le dva ali tri spomine, ki bodo morebiti, čeprav posredno, dovolj nazorno odslikali sedanji trenutek Cerkev na Slovenskem.

O svojem nekdanjem gimnazijskem veroučitelju doktorju Petru Šorliju sem že pisal. Tokrat naj dodam, da je bil Šorli zdrav subjekt preteklosti, sedanjosti in tudi prihodnosti zgradbe slovenske Cerkev. Bil je človeški in slovenski človek. Bil je mislec in ni bil fanatik. Odpr-

Nadaljujemo s serijo član- kov, povzetih iz pastoralne re- vij »Cerkev v sedanjem sve- tu«. Danes objavljamo na str. 5, 6 in 7 prispevka že pok. Bo- jana Štiha in Draga Čeparja.

ta, strpna Šorlijeva (ali pa Slomškova) Cerkev, je vir upanja. Pa tudi podlaga moči. Tako Šorlijevo Cerkev moramo odkriti v sedanjih dneh!

In zdaj naj se spomin preseli v mesec kimavec 1941. leta, ko sem se skrival kot ilegalec v ljubljanskem frančiškanskem samostanu in tam ostal vse do meseca svedca 1942. leta. Že velikega srpana 1941. leta sem bil obsojen pred ljubljanskim vojnim sodiščem. Seveda v odsotnosti. Zato sem se skrival v poznem poletju in zgodnji jeseni kot ilegalec po Ljubljani. V tem skrivaškem času, kot je znano, je bila napisana igra Mati, ki sva si jo v duetu izmislila Karel Destovnik-Kajuh in pisec teh vrstic.

V jesenskih večerih tega leta se je sestajala čudna in nenavadna družina v frančiškanskem samostanu. Najprej pater Krizostom, Franc Sekovanič, ki je vedel za moje ilegalno prenočevanje, v sobi zraven samostanskega hlapca Pavla. Potem je bila tam še njegova sestra Milka Sekovanič, ki mi je odprla vrata, ko sem na večer tik pred policijsko uro vstopil v frančiškanski pasazi v samostan.

Včasih smo vsi štirje sedeli v zatemljeni sobi Milke Sekovanič. Dolgo v noč je beseda tekla o vojni, o strahovitem napredovanju Nemcev proti Moskvi in o čudnih slutnjah prihodnosti. O tej sem jaz sanjal v rožnatih barvah, oni trije, modrejši in bolj izkušeni od mene, pa preudarnije, češ, da nas čakajo hudi časi in dolga vojna.

Nekajkrat se nam je pridružil človek v duhovniški obleki. Imenoval ga bom Neznanec. Zakaj nikoli nisem zvedel, kako mu je ime, kako se piše, kdo je in od kod prihaja.

Bilo mi je takrat osemnajst let. On pa me je spraševal o socialistični prihodnosti slovenskega naroda in njegove družbe. Slikal sem mu to prihodnost v rožnatih obovskih barvah, te barve pa so bile obenem prepojene tudi z demokratično naravo, utemeljene s političnim koalicijskim pluralizmom takratne OF.

Rekel je nekoč: »Če bo tako res, kot pripovedujete, potem bo imela Cerkev v novi družbi velik krščansko-moralni, kulturno-vzgojni in prosvetni pomen.« Prepričan sem bil, da je takšno upanje logično, narav-

no in v soglasju z našo takratno osvobodilno politično doktrino.

Kajti kljub temu da sem bil goreč komunist, sem kot mlad in čeprav še neizkušen zgodovinar vedel, da je slovensko ljudstvo obstalo na svojem ozemlju tudi zaradi konstitutivne naloge slovenske Cerkev in krščanstva. Tudi v Trubarjevem času. Šele z Zoisom se je začela naša laična zgodovina, a so tudi v njej duhovniki odigrali velikansko graditeljsko vlogo. Ne le Slomšek in Krek, marveč tudi nadškof Sedej in potem Jeglič.

Tudi v teh mislih sva z Neznancem soglašala. Zato sploh nisem mogel pomisliti, da se bo že tako kmalu, v jeseni 1941. leta začela huda ideološko-politična degradacija odnosov med osvobodilnim gibanjem in katoliško Cerkvijo.

Naši pogovori v sobi patra Krizostoma in Milke Sekovanič so potekali tako spokojno in strpno, da se mi je zdel čas prihodnosti kljub vojni in smrti — svetel. Ampak strasti zgodovine so zamešale vse. In niti blaga beseda doktorja Alekseja Beblerja, ki je nekajkrat tudi prenočil v frančiškanskem samostanu, ni imela moči, da bi preprečila strast zgodovine na ljubljanskih ulicah. Ulične strasti so pač peljale v bratomorno in državljansko vojno.

Bodi kakor koli. Še vedno verujem v zdrava načela Osvobodilne fronte tja do leta 1942 in 1943 in še vedno iščem odgovor na vprašanje, zakaj se je vse tako zgodilo, kot se je moralo zgoditi.

Ne bom odgovoril na to vprašanje iz zornega kota politične zgodovine. To moralno vprašanje ima tako velikanski duhovni obseg, da nanj lahko odgovori le literatura. Toda — ali je naša sodobna literatura, ki zdaj živi brez Kosmačev, brez Bartolov, brez bratrancev Cankar, sploh možna doumeti to ontološko vprašanje in nanj odgovoriti, tako kot bi odgovorili Dostojevski, Kafka, Camu? Zato se spominjam večerov v frančiškanskem samostanu kot ur, ki so bile posvečene človeku, literaturi in Cerkvi.

Minila je vojna in s patrom Krizostomom sva nadaljevala pogovore v župnijskih sobah Linhartove Radovljice. Pater Krizostom je ostal čist v vseh vojnih časih. Čist kakor Jezusov evangelij. Kolikokrat mi je tožil o krivicah, ki so mu jih povzročali v povojnih letih ateistični prenapetosti. Pa sem ga tolažil, da se bo tudi slovenski svet v svojih strasteh in nestrpnostih moral umiriti in se

(dalje na str. 7)

Slovenski smučarski uspehi

LETHBRIDGE, Alta. - Tekmovanja za svetovni smučarski pokal so se začela lanskega poletja v Argentini, nadaljevala pa od novembra v Evropi in tele dni končala v Združenih državah in Kanadi. Vreme igra veliko vlogo, ponekod preveč, drugod premalo snega, predstavljajo tekom radi muhastega vremena ipd. Dvoje teh mednarodnih tekem se vrši tudi v naši Sloveniji, ženski slalom na Pohorju pri Mariboru, moški pa na strminah Vitranc v Kranjski gori. Dokaz, da so Slovenci sposobni organizatorji in prireditelji podobnih športnih tekmovanj na najvišji mednarodni ravni.

Letošnja smučarska sezona, tekmovalna namreč, pripada Švicarjem, saj so si v ženskih in moških alpskih disciplinah priborili Švicarji vse pokale. Časi se torej spreminjajo, saj pred leti so vodili in zmagovali Avstrijci, letos jih je pa kar odpihnilo iz zmagovalnih mest. In marsikje so se uvrstili pred njimi Kanadčani, Italijani, Nemci in Slovenci.

Dvoma ni, da je bil letos najboljši svetovni smučar mladi Švicar Pirmen Zubriggen, ki je zmagal na petih smukih in priboril 125 točk. Je miren, tih, nekako sam svoj fant, zelo veren in se pred tekmo korajžno prekriža, čeprav se marsikdo od sotekmovalecev ob tem posmehne. Po vrsti sta mu sledila še dva Švicarja: Peter Miller (103 točke) in Franz Heisner (90 točk).

Še bolj prepričljive zmage so pa dosegle švicarske smučarke. V smuku je bila prva Michela Figini, druga njena rojakinja Maria Walliser, tretja pa Kanadčanka Laurie Graham. V skupni kombinaciji (smuk, slalom, veleslalom) pa so za skupno zmagovalko Švicarko Vreni Schneider, njene rojakinje so zasedle naslednja štiri mesta, šesta je bila Američanka Tamara McKinney, na sedmem mestu pa Slovenka Mateja Svet. To naše dekle je dosegala letos izredne uspehe: dvakrat je bila prva, štirikrat druga, 12-krat pa v prvi deseterici.

Poleg M. Svetove so se posamično uveljavile tudi mlajše, takorekoč novinke v mednarodnem razredu. To so: Mojca Dežman, Katja Lesjak in Andreja Leskošek. Te seveda tekmujejo le tu in tam, predaleč so tekmovanja, predraga za revno deželo, da bi zmogla financirati večje ekipe.

Spet je bil letos zelo dober naš stari znanec Bojan Križaj, dve zmagi sicer pa stalno v prvi deseterici. Grega Benedik s Stražišča pri Kranju je bil večkrat med prvo petnajstoro, kar smatrajo za vrhunski svetovni smučarski razred. V to skupino se je uvrščal letos tudi znani Ljubljčan Rok

Petrovič, lanski svetovni smučarski prvak v slalomu. Pojavil pa se je letos Tomaž Čizman in bil dvakrat uvrščen med elito. Dosedanji tekmovallec Boris Strel (ki se je 10 let uvrščal z rezultati med najboljšimi) je tekmovalno smučanje opustil. Trdi, da je potrebno resno delo za preskrbo in vzgojo družine.

V smučarskih skokih pa delata čast slovenskemu smučarstvu že nekaj let Primož Ulaga in Miran Tepeš. Ulaga je dvakrat zmagal, sicer pa je večinoma v prvi deseterici. Tepeš je bil 7-krat v prvi skupini. Sem in tja sem še zasledil imena mlajših slovenskih skakalcev; to so: Matjaž Debelak, Janez Dežman in Matjaž Zupan. Vsi trije so bili po enkrat med prvo deseterico. Je pa težko pripraviti celotno poročilo, ker radio, tisk in TV navadno javljajo le vrhunske rezultate in še predvsem tekmovalce lastnih držav. Podatke sem zbral po našem tisku, le redkokdaj po evropskih, nikoli pa ne po slovenskih poročilih. V skupni uvrstitvi je naš najboljši skakalec Primož Ulaga, letos 5. na svetu. Nikjer pa nisem zasledil Tepeševe k končne uvrstitve.

Ne vem, kaj se je zgodilo Roku Petroviču, da se ni slišalo njegovega imena pogosteje. V Kranjski gori, kjer je zmagal Bojan Križaj, drugi pa je bil Petrovič, so mu na eni naslednjih tekem ukradli troje izrečno zanj kombiniranih smuč; predno mu je tvrdka naredila nove, je gotovo manjkal na nekaterih tekmah. Je žalostno, a tudi v smučarski tekmovalni šport vdira grda politika. Najboljše tekmovalce podpirajo različne konkurenčne tvrdke, ki izdelujejo različne smuči, seve za najboljše specialne in najboljše izdelke. Sumijo, da je tatvino izvršil nekdo iz konkurenčnih podjetij.

Svetovno znane smučarske tvrdke plačujejo svoje izbranice, ne na roko, ampak v poseben osebni fond (sodobni zlagani amaterizem) in ko tekmovallec konča s tekmovanjem, se mu ta denar izplača. Te tvrdke skrbje za vse tekmovalčeve potrebe, seve pa stanejo tudi lastno državo lepe denarje.

V začetku sezone, v Thunder Bay v Kanadi, so prve mednarodne tekme, kjer je par let sem zmagoval Primož Ulaga (skoki na 70 m in 90 m). Tudi letos je tam dosegel prvo zmago na 70 m skok, naslednji dan pa ni našel več svojih specialnih skakalnih smuč. Nekdo si jih je »za vedno« izposodil. Seve ni mogel tekrovati tega dne. Preden je dobil nove pare, jih preizkusil in se navedil nanje, so minuli tedni in več tekmovanj je bilo mimo...

(dalje na str. 8)

KOLEDAR PRIREDITEV

APRIL

4. — Pevski zbor Zarja priredi pomladni koncert v SDD na Recher Ave.

5. — Mladinski pevski zbor kr. št. 2 SNPJ priredi celodnevno harmonikarsko prireditev v SDD na Recher Ave. Od 1. do 9. zv.

11. — Pevski zbor Jadran priredi spomladanski koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd. Igra Ray Polantz orkester.

12. — Materinski klub pri Sv. Vidu priredi kosilo v šolski dvorani. Serviranje od 11.30 do 2. pop.

25. — Tabor DSPB Cleveland prireja svoj pomladanski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Za ples in zabavo igrajo Veseli Slovenci.

25. — Fantje na vasi in Alpski sekstet iz Clevelanda gostujejo na Slovenskem festivalom v New Yorku, ki ga prireja župnija sv. Cirila.

26. — St. Clairski upokojenci praznujejo svojo 25. obletnico in prirede svoje letno kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clairju. Serviranje od 1. do 3.30 pop., zabava do 5. pop.

26. — Društvo Kraljica Miru št. 24 ADZ praznuje 65-letnico s sv. mašo ob 11. v cerkvi sv. Lovrenca, nato bo v Slov. domu na E. 80 St. kosilo ob 1.30 pop., ob 3h pa ples.

MAJ

2. — Pevsko društvo Planina ima koncert v Slov. domu na Maple Hts. Pričetek ob 7. zv.

15. — Letna seja Slovenskega doma za ostarele. V SDD na Waterloo Rd. Pričetek ob 7.30 zv.

17. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Materinski dan v Triglavskem parku.

23. — Pevski zbor Korotan priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

24. — Društvo S.P.B. priredi Slovenski spominski dan s sv. mašo pri Lurški Materi božji na Chardon Rd.

25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, poda Spominsko proslavo v Parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in zabava.

31. — Otvoritev Slovenske pristave.

JUNIJ

20. in 21. — Tabor DSPB Cleveland poda spominsko proslavo na Orlovem vrhu Slov. pristave za vse slovenske domobrance in vse žrtve komunistične revolucije.

28. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, ima piknik v Parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in ples.

JULIJ

4. in 5. — Pristavski dan na

Slovenski pristavi.

12. — Misijonski piknik v Triglavskem parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in zabava.

19. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi piknik na Slovenski pristavi. Ob 12. uri sv. maša, nato prijetno popoldne.

26. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slov. pristavi.

AVGUST

9. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, ima svoj drugi piknik v Parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in ples.

30. — Belokranjski klub priredi piknik na Slov. pristavi. Ob 11.30 sv. maša, nato kosilo, pop. ples, igra Tony Klepec orkester.

SEPTEMBER

12. — Fantje na vasi priredijo koncert ob zborovi 10-letnici, v SND na St. Clairju. Za ples igra Alpski sekstet.

13. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

20. — Društvo S.P.B. priredi romanje v Frank, Ohio.

27. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu ima vsakoletno kosilo v farnem avditoriju.

27. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgatev v Parku. Kosilo z zabavo in plesom.

OKTOBER

17. — Tabor DSPB Cleveland prireja svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Za ples in zabavo igrajo Veseli Slovenci.

17. — Glasbena Matica priredi jesenski koncert z večerjo in plesom v SND na St. Clair Ave.

18. — Občni zbor Slovenske pristave.

25. — Slomškov krožek priredi kosilo v šolski dvorani pri Sv. Vidu.

31. — Slovenski dom za ostarele praznuje 25-letnico z banketom in sporedom v SND na St. Clairju.

NOVEMBER

7. — Štajerski klub priredi martinovanje v avditoriju pri Sv. Vidu. Pričetek ob 7. zv. Igrajo Veseli Slovenci.

8. — Mladinski pevski zbor Kr. št. 3 SNPJ ima jesensko prireditev z večerjo in koncertom, v SDD na Recher Ave.

14. — Belokranjski klub priredi martinovanje z večerjo in plesom v SDD na St. Clair Ave. Igra orkester Tony Klepec.

14. — Pevski zbor Jadran priredi jesenski koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd. Igra Joey Tomsick orkester.

Kanadska Domovina

Cerkev v sedanjem svetu

Drago Čepar, Ljubljana

o veselju do življenja

Področij, na katerih lahko Cerkev služi svojemu ljudstvu in bi bilo vredno o njih pisati, je precej. Na kratko se bom dotaknil le enega. Ker je zelo obširno, bo marsikaj ostalo nedorečeno; zaradi pomanjkanja časa bodo morda misli samo nametane.

Načel bom vprašanje optimizma ali »veselja do življenja« v našem kulturnem prostoru. Veselja do življenja je vsako leto manj; to se kaže v velikem številu samomorov, ločitev, splavov, v alkoholizmu, strahu pred prihodnostjo, majhnem številu otrok... Podobno razmerje do življenja opazimo tudi pri nekaterih drugih narodih, vendar ostani mo na sončni strani Alp, kjer zadevo najbolj poznamo in nas tudi najbolj prizadene.

Iz priloženega diagrama je razvidno, da v Sloveniji število splavov raste, število rojstev pa pada; leta 1955 smo imeli na en splav šest rojstev, leta 1984 pa eno. Življenje si vzame okrog 600 ljudi letno; pri mladostnikih je samomor med vzroki smrti na prvem mestu, pri starih pa takoj za boleznimi srca in ožilja (infarkti) in infekcijskimi boleznimi. Ločilo se je leta 1971 14% zakonov; v letu 1984 pa je bil ta delež 23%, v prvih treh mesecih leta 1986 pa 36%.

In kaj ima s tem opraviti Cerkev? Zakaj naj bi o tem pisala revija Cerkev v sedanjem svetu? Zato, ker je tak odnos do življenja diametralno nasproten optimizmu, upanju in ljubezni — bistvenim sestavi-

nam istega krščanstva, s katerim se ponša večina naroda brez veselja do življenja. In že mora biti, da pri vsem tem tudi Cerkev nima čiste vesti.

Če pojmuje Cerkev kot skupnost verujočih, potem pri nas predstavlja polovico prebivalstva. Nemogoče je, da bi zgornje številke ne bile drugačne, če bi ta polovica ravnala in mislila krščansko. Tudi če pod Cerkvijo razumemo le duhovnike, bi težko rekli, da jim je kuga življenjskega pesimizma čisto prizanesla.

Res je duhovnik v težkem položaju, ker mora oznanjati ravnanje, ki dostikrat ne daje takojšnjih rezultatov in nagrad; tako oznanjevanje pa ni priljubljeno. Zato ne mislim, da ima prav Messeri, ko pravi, da dandanes »tekmuje teolog z družboslovcem in časopisnim komentatorjem v tem, da skuša vedno in na vsak način podpreti, kar ljudje želijo slišati«. Verjetno pa marsikateri duhovnik ne zastavi svojega vpliva in besede dovolj trdno in prepričljivo, ker dovolj trdnega prepričanja njemu samemu manjka.

In vendar je tak negativen odnos do življenja presenetljiv — nekaj povsem novega in protinarnega tako za posameznika kot za družbo. »Naravnan ni smrt, naravna je želja po življenju, je nagon po samoohranitvi, je upanje na zmago pred uničenjem, ki nam grozi. Ni nobene kulture, nobene družbe, ki se ne bi upirala smrti, ker jo čuti kot nasilje, kot nekaj bistveno nenaravne-

ga« (Messeri).

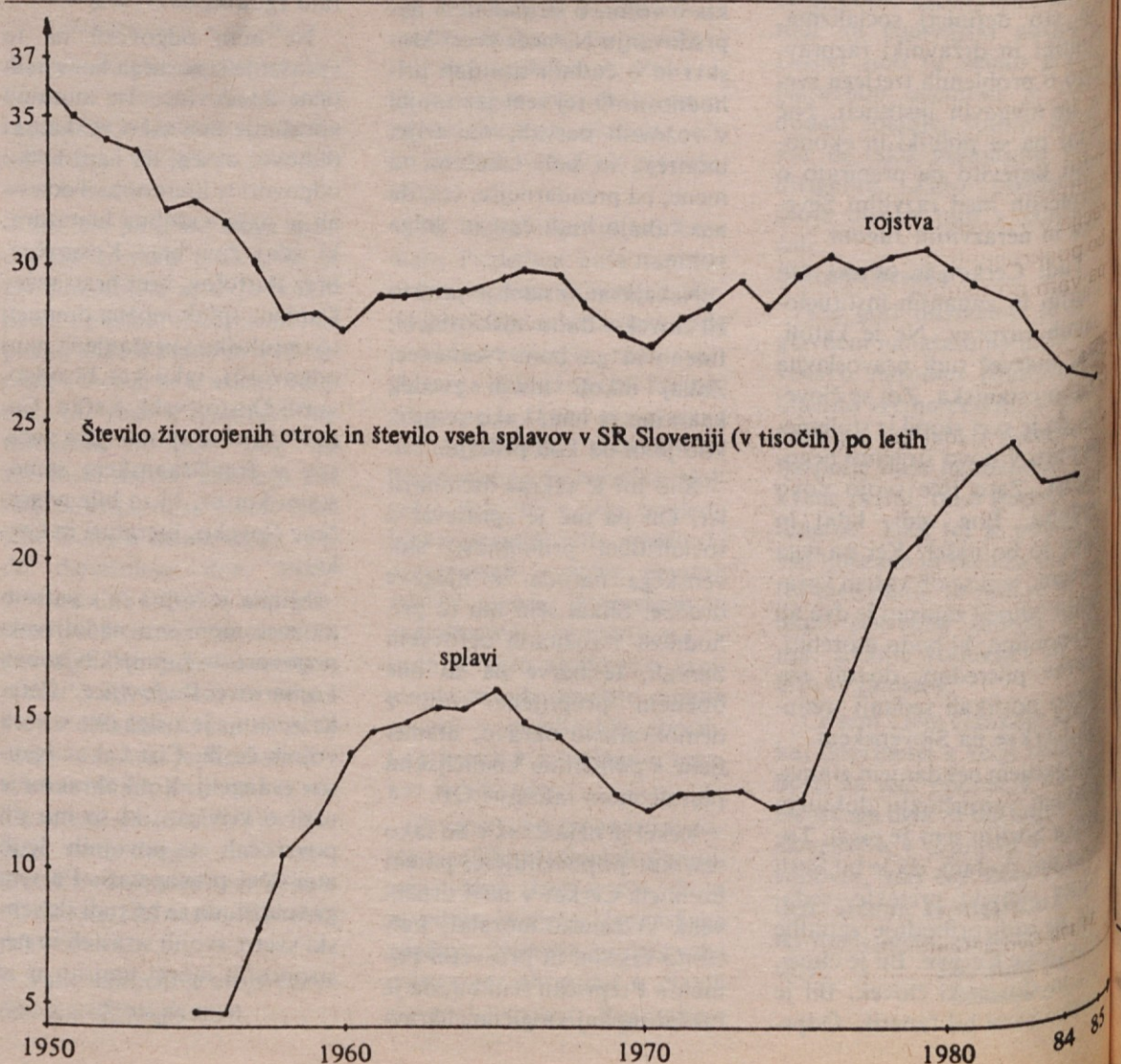
Človek se je kot posameznik vedno srečaval z nasprotjem med življenjem in smrtjo, vendar je življenje bolj cenil kot smrt. Kalif Kordovski se spravi: »Ni li leka zoper smrt na sveti? Mora biti, vedno čem živeti!« Aškerc mu skozi usta modrijana ponuja nereligiozno rešitev: »Truplo tvoje pač strohni v gomili, ali čaša tvojih del ostane!«

Če življenje svoje skrajšamo, čaša del gotovo ne bo bolj polna. Če pa še v drugim obudim življenje, ga vzgojim — kaj je večje delo od tega? To velja tudi brez vere v večno življenje. Gradnikov črv se še lahko veseli: »Tudi ti boš moj mrlič! vse ponosne misli, sanje, ti izpraznim iz lobanje in izpremenim te v nič.«

Toda mi verjamemo, da je človek večni. V luči te vere ima ohranitev življenja in sodelovanje pri stvaritvi novega življenja še večjo — neskončno večjo vrednost od kateregakoli drugega dela.

Zgodovina in Sveto pismo govori, kako se je človek v preteklosti oprijemal potovanja kot nečesa, kar ga rešuje smrti. Kako je Bog pred 4000 leti zabil Abrahama iz Ura na Kaldejskem na negotovo pot v obljubljeni deželi? »Pojdi iz svoje dežele in od svoje rodovine in iz hiše svojega očeta v deželo, ki ti jo pokažem! Naradil bom iz tebe velik narod in te blagoslovil; povečal bom tvoje ime in bodi v blagoslovu« (1 Mz 12, 1-2).

(dalje na str. 7)



Cerkev v sedanjem svetu

ne omadežuje človeka to...

(Nadaljevanje s str. 5)

praviti med seboj. Seveda, če bo hotel živeti.

Pa sva se spomnila na hlapca Pavla, ki je kmalu v poveljih letih začel v operni zbor in začel prepevati v ruskih pa kasneje tudi italijanskih operah. Če sem srečal Pavla na ljubljanski ulici, sva se pogovarjala o ilegalnih večernih urah v frančiškanskem samostanu, ki so nama ostale v zavesti kot nekaj čisto naravnega, a vendarle človeško pristnega. In še tega sva se spomnila v Ljubljani, ki je bila okinčana z rdečimi prosovjetskimi zastavami, kako so samostanski bratje in novici v jesenskih dneh 1941. leta prepevali vsak večer ob spremljavi harmonija stare in nove rodoljubne slovenske pesmi!

Zdaj pa tistega dela samostana ni več. Zdaj je v njem AGRT, nekaj podjetij in nekaj strank. Zdaj ta zgradba ne pomeni ničesar drugega kakor dokaz hude praznine v življenju, v katerem je pred desetletij izginil čas zdravega upanja jesenskih dni 1941. leta. Midva pa sva v Radovljici s patrom Krizostomom nadaljevala spomine vse do leta, dneva in ure, ko ga je Nebo poklicalo k sebi.

V patru Krizostomu sem odkril človeka in vernika zdravega krščanskega občestva. To novo občestvo — tudi v cerkvenem smislu — se zdaj spet postavlja na noge. Mar niso tiske, ki nas tarejo, danes tako hude, da mora slovenski človek najti in odkriti izvir nove-stare in stare-nove moči in klasični Osvobodilni fronti in v klasični krščanski skupnosti?

In potem še zadnja zgodba. O blejskem kaplanu in župni-

ku, zgodovinarju Francu Gorniku (1895—1968). Franc Gornik, kaplan in župnik, je napisal zanimivo zgodovinsko knjigo BLED V FEVDALNI DOBI. Odlika te knjige je v tem, da je izkoristil tudi brik-senške arhive pri opisu blejske zgodovine. Že seznam virov kaže Gornikovo raziskovalno moč. To moč ilustrira tudi seznam literature. Ampak tu naj navedem samo arhivske vire. Bozen — Archivio statale, Bolzano; Briksen - Briksenski škofijski arhiv; BŽA - Blejski župnijski arhiv; DAS - Državni arhiv Slovenije; Jesenice - Tehniški muzej jeseniške tovarne, arhiv; LŠA - Ljubljanski škofijski arhiv; LŠABŽ - Ljubljanski škofijski arhiv, listine blejske župnije; Veldes I. - (II., III ...) - Prvi (drugi, tretji ...) zvezek briksenske registrature, listine o Bledu.

Ti viri kažejo, s kakšno vne-mo je Gornik poskušal osvetliti stoletja zanimive blejske zgodovine. Toda takšnih in podobnih knjig, kot je Bled v fevdalni dobi, so spisali slovenski župniki toliko, da bi knjige napolnile knjižnico. V Gornikovi kakor tudi v drugih knjigah njegovih duhovnih so-bratov vidim dokaz, kako do-bršen del krščanskih in duhov-niških razumnikov ni omejil svojega dela in delovanja zgolj na metafizično področje vere, ampak je razširil svojo življenjsko moč, pobudo in idejo na zgodovinopisje, na arhitekturo, cerkveno slikarstvo, glasbo, besedo. Če to delo ne bi bilo uresničeno, bi danes Slovencev bržkone ne bilo več.

Veliko dela sva opravila z Melito Vovk, ki je opremila knjigo o Bledu in jo tudi ilustrirala. Brez najine vztrajno-

sti Gornikove knjige ne bi bilo. Tu se moram spomniti rajnega doktorja Borisa Koc-jančiča, ki je kot član izvršne-ga sveta in verske komisije ve-liko prispeval k temu, da je knjiga 1967. leta zagledala luč sveta.

Hvaležnost pa je treba izreči tudi zavodu za napredek turizma na Bledu, ki je to knjigo kljub hudemu nasprotovanju lokalnih lumpenproletarskih obskurantov izdal in natisnil ter z njo pomnožil našo ved-nost v gorenjski pokrajini naše lokalne zgodovine.

V tej simbiozi med Cerkvi-jo, oziroma njenim avtorjem Gornikom pa laičnim gospo-darskim zavodom za napredek turizma na Bledu, IS SRS in med pokojnim profesorjem Milkom Kosom, slikarko in il-ustratorko Melito Vovkovo ter drugimi, odkrivam znak zrelo-sti pa tudi novih možnosti, da slovensko ljudstvo v prihodnji popolni spravi odkrije svoje zdrave, duhovne in moralne moči enotnosti. Tudi Gorniko-va knjiga je dokaz o novem trenutku Cerkve na Sloven-skem.

In zdaj, ob koncu še to. Že nekaj let opazujeva z Vesno Arhar na visokogorski planoti župnega upravitelja - gradite-lja. V svojem graditeljskem delu je odrinil v »zgodovino« čas sporov. Zato obnavlja po-rušene cerkve in kapele. V njih vzgaja kulturno in duhovno skupnost prebivalcev. Pri tem pa sprejme v svojo cerkveno sredino Gogoljevo igro KAKO STA SE SPRLA IVAN IVA-NOVIČ IN IVAN NIKIFO-ROVIČ, Prešernove balade in romance in flavtista Klemena Ramovša.

Kar pomeni, da je tudi tra-dicionalno slovensko žegnanje lahko čista enotnost z Gogo-ljem, s Prešernom in z Bachom. Tudi v teh dejanjih župnega upravitelja Jožeta Kastelica odkrivam sedanji trenutek moderne Cerkve na Slovenskem. In ko sva z Vesno Arhar pripravljala te tri kul-turne dogodke, sva to zmogla storiti, ker je tudi Jože Kaste-lic vedel, da je Orfeja poslalo nebo — na zemljo.

Glejte, le to sem vam znal napisati o sedanjem trenutku Cerkve na Slovenskem. Meta-fora je to. Morebiti bo bralec odkril vodilno misel. In ko sem ob reki Jordan pred leti gledal sinje Mojzesovo nebo, sem se ovedel dveh svojih sanj. Prva sanja je, da smo Slovenci naravni del hebrejsko-grško-latinsko-germansko-slovanske kulture in da moramo kot Slo-venci živeti socialistično upa-nje in krščansko ljubezen. In ko sem stal v reki Jordan, se mi je odprl evangelij svetega Mateja, v katerem sem pre-bral: »Ne omadežuje človeka to, kar gre v usta, ampak kar gre iz ust, to ga omadežuje.«

Zato je prav, če človek vča-sih molči, in le misli, pa še mo-rebiti pesnikuje in — veruje.

Kanadski rojaki!
Dopisujte v Ameriško
Domovino!

Cerkev v sedanjem svetu

o veselju do življenja

(Nadaljevanje s str. 6)

To obljubo je ponavljal, da bi Abraham ne obupal. »Te-daj se je Gospod prikazal Abrahamu ter rekel: »Tvoje-mu zarodu bom dal to deželo« (1 Mz 12, 7). »Po teh dogod-kih je v prikazni Gospod nago-voril Abrahama takole: »Ne boj se, Abraham! Jaz sem tvoj ščit, tvoje plačilo bo zelo veli-ko.« Abraham je odgovoril: »Gospod Bog, kaj mi boš dal, ko odhajam brez otrok in bo dedič moje hiše Damaščan Eliezer?« Dalje je rekel Abra-ham: »Glej meni nisi dal zaro-da in, glej, moj domači hlapec bo moj dedič« (1 Mz 15, 1-3).

Abraham torej očita Bogu z veliko grenkobo: »Če mi nisi dal potomstva, potem mi ne moreš dati ničesar. Kako bo moje plačilo veliko, ko bo moj dedič Damaščan? Samo zavo-ljo te obljube sem zapustil hišo svojega očeta in šel za Teboj!«

Abraham ne šteje bogastva, ne zdravnja, ne česa drugega — vse je nič v primerjavi s tem. Bog je poznal Abrahama in je vedel, kaj so njegove vrednote — s čim ga lahko zvabi. In tisočletja so ljudje poslušali in prebirali te besede in ni jim bilo težko razumeti Abrahama, kajti sami so po-dobno doživljali.

Tudi družba ne more obsta-ti, če tako pesimistično ravna. Odločitev, da ne bomo imeli otrok ali jih bomo imeli manj, kot je nas, je z gmotne strani na videz mōdra, saj nam jih ne bo treba vzdrževati in bomo vse, kar pridelamo, lahko po-rabili zase. Žal to velja le 20 do 25 let, potem se zadeva obrne in pride čas, ko mora manj šte-vilna generacija vzdrževati šte-vilnejšo na stara leta.

In ta čas prihaja. (Tudi v ZDA! op. ur. AD.) Razmerje med številom ljudi, ki so sta-rejši od 60 let, in tistimi, ki do mlajši od 19 let, je od 0,28 leta 1948 zrastle na 0,46 v letu 1981; s tremi zaposlenimi na enega upokojenca smo v vrhu svetovne lestvice. Manjka nam kmetovalcev, kopačev, inženirjev, duhovnih poklicev, raziskovalcev, obrtnikov, sodni-kov... na Gorenjskem ni ljudi za razvoj gospodarstva in na Tolminskem združeno delo išče delavce. Pravimo, da kmetje silijo v mesta; duhovni-kov da ni zaradi sekularizacije; inženirjev ni, ker mladi nočejo študirati.

Ko se butalski pastir in žu-pan nista mogla zediniti, ali je pastir prignal 19 ali 18 ovac, sta poklicala 16 občinskih mož in policaja, da jih je bilo sku-paj 19. Vsak je zgrabil svojo ovco, le policaj je ostal brez nje. Župan je menil, da je zdaj jasno, da je ovac 18. Pa se je zakregal pastir: »Kaj me briga policaj? Devetnajst jih je! Po-licaj je šema, zakaj ni zgrabil ovco prej in v pravem času, dokler jih je še kaj bilo?«

In prav je imel pastir. Če bi se policaj bolj potrudil, bi ne bil brez ovce. Vendar bi brez nje ostal kdo drug, če jih je

bilo premalo za vse. In pre-malo jih je že v času, ko prihajajo v službo generacije, ko je bilo 28 do 30.000 rojstev letno. Lani in predlanskim se nam je rodilo okrog 26.000 otrok. V nagrajeni zbirki Tone Pavček žalostno ugotavlja:

Kako Slovenci lepo umi-ramo

vztrajno in ne ravno po-časi...

Nekoč, morda kmalu, po-mremo do zadnjega.

In potem, še preden zgni-jemo v jami,

dajo nova imena vsemu na tem koščku sveta,

a smrti poimenujejo z nami.

Svoje novoletno voščilo po ra-diu pa je sklenil z željo: »... in da bi nas bilo kaj več!«

Prav je, da spremljamo in podpiramo prizadevanja naših zamejskih rojakov za pravice in obstoj. Ob prizadevanjih za celostno zakonsko zaščito Slo-vencev pa bi bilo za naš obstoj dobro (tudi pred mejo, ne le za njo) »zaščito« nekoliko zmanj-šati — vsaj pri Slovenkah.

Leta 1982 je ob 25—letnici Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu izšel jubilejni zbor-nik. Kot priznanje za zasluge za uspeh in obstoj gimnazije je v njem seznam družin, ki so gimnaziji zaupale pet ali več otrok. Takih družin je 26. Če jih bo čez 25 let spet toliko, potem ni treba, da nas skrbi obstoj Slovencev na Koroškem, pa tudi gimnazija zanje ne bo odveč.

Take in podobne težave imajo tudi nekateri drugi na-rodni. Kako jih rešujejo? Števi-lo samomorov, število ločitev, obseg alkoholizma itd. skuša-jo drugod in pri nas zmanjšati z uvedbo telefonskih števil za klic v sili, svetovalnih služb za različna področja (mladina, zakonci, alkoholiki...). Z gmotnimi in moralnimi spodbudami pomagajo zakoncem, da se odločajo za več otrok. Včerajšnji zagovorniki sprosti-tve splava uvidevajo, da so jim stvari ušle iz rok. Veliko števi-lo splavov je presenetilo na primer zdravnika in komuni-stičnega senatorja G. Berlin-guerja (brata E. Berlinguerja — op. ur.: do svoje smrti vodi-telja ital. kom. partije), tako da poziva tiste, ki so glasovali proti splavu, in tiste, ki so bili zanj, naj sedejo skupaj in se strpno pogovorijo, kako zau-staviti to epidemijo: »Katoli-čani in komunisti moramo skupaj sprejeti izziv za obram-bo življenja... Z vsemi sredstvi si je treba prizadevati, da bi zmanjšali zatekanje k spla-vu...«

Vsa ta prizadevanja so kori-tna in potrebna: treba jih je podpirati in posnemati. Toda, ali ne pomenijo le lajšanja znakov bolezni in ne odpravljanja njenih vzrokov? Kaj so vzroki?



Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI!



PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63

34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

ZORA PIŠČANC

PASTIRICA URŠKA

Nadaljevanje

»Bog nebeški, kakšno bogastvo, kar objel bi vas, možje moji. Iz Nabrežine, kajne? Samo tam rastejo taki kamniti svetovi,« je govoril vzhichen kot le malokdaj. Tokrat se mu res ni bilo treba truditi za besede. Nabrežinski možje so ga poslušali, dobro jim je dela pohvala.

»S skupnimi močmi bo šlo, poprimite, možje, in pokažite, da je tudi rod pod Skalnico še močan in delaven.«

Sedaj je šlo z lahkoto navzgor. Že se je sonce bližalo zatonu, ko je končno zadnji voz dosegel vrh. Konji so bili upehani, ženske so jih ogrnile z odejami in nih nakrmile.

Mojstru Gregorju so se oči iskrile kot otroku.

»To je največji dar skalniški Mariji. Dragocenejši kot biseri in zlato, lepši kot najsijajnejše umetnine, ki bodo krasile to baziliko. Veste možje, ti kamni bodo služili za notranje stebre, ki bodo nosili streho in se dvigali kvišku kot nenehna molitev in prošnja. Vaša molitev, možje, in vaša prošnja, za vas in vaše družine, za ljudstvo, ki biva ob Jadranu, da bi večno tam živelo in se krepilo v junaške može in žene. Še ko vas ne bo več, bodo ti kamniti cvetovi prosili za vaše sinove, vnuke in pravnuke.«

Možje so poslušali mojstra Gregorja kot bi bili v cerkvi.

»To je mož, boljšega si Mati božja ni mogla izbrati,« so modrovali in kot bi trenil je mednje prišla steklenica črni-ne, nato še ena in še ena.

»Kje pa sta Urška in Jan?« je nenadoma vprašal Lovre, oskrbnik Attemsovega posestva v Stari gori, ki je može pripravil do tega, da so se odpravili na Skalnico z dragocnim bremenom rezanega kamna.

»Tukaj sem!« se je prismejal Jan, ki je pravkar končal s štetjem kamnov. »Veste, šestdeset ste jih pripeljali.«

»Vsak voz je pripeljal deset kosov; veliko so zmogli naši konji,« je povedal Nabrežinec, ki je posodil za vožnjo na Skalnico kar štiri živali.

Urške pa le ni bilo na spregled. Jan je vedel, kje se nahaja, a jo je pustil, da se pogovori z Marijo in se ji zahvali.

V kapelici je klečala, po licih so ji vrele solze hvaležnosti in prosila je za te dobre može božji blagoslov in vso srečo zanje ter za njihove družine. Bila je srečna, z mojstrom Gregorjem najsrečnejši človek na Skalnici.

Že je mrak padel na zemljo, ko so se Nabrežinci poslovili.

»Pozno? Kaj za to,« so odgovarjali, »vajeni smo nočnih poti, po hladu je lažje voziti, pa tudi konji so prosti vse teže. Še mi se čutimo ta večer lahki kot za veliki teden, ko se vračamo od velikonočne spovedi.«

Ko se je med njimi prikazala Urška, so zavzeti strmeli vanjo. Ljubko se je nasmehnila in se jim zahvalila.

»Materi božji sem vse povedala. Stotero vam bo povrnila, dobri možje!«

Srečni nasmeh pastirice Urške jih zdaj spremlja v dolino.

Vsako jutro, ko se je mojster Gregor odpravljaj na Skalnico, je zaskrbljen pogledal v nebo. Prve jesenske megle so ga že prepregale in jutra so postala hladnejša. Jan je bil mojstrov zvesti spremljevalec. V svežem zraku in v nenehnem delu se je razvil v postavnega fanta, da ga je mojster z veseljem gledal. V šole bi rad, razmišlja mojster, a leta bežijo.

»Lahko bi že to leto šel v šole, študij bo dolg,« ga je mojster resno pogledal.

»Ne, mojster, obljubil sem Mariji, da bom pomagal pri svetišču do konca. Pa tudi Urške ne morem kar tako pustiti, zelo je opešala zadnje čase.«

»Verjetno ni bila nikdar trdnega zdravja. Bojim se, da ne bo dolgo.«

»Potem bi jo morali na njeni poti ustaviti, da se odpočije.«

»Umrla bi, če bi to zahtevali od nje. Pustimo jo. Mati božja že ve, kako je z njo. Ustavil je ne bo nihče. Do zadnje kaplje krvi se bo žrtvovala za zaupano ji nalogo. Drugače ne more, ne sme.«

Oktober je bil še lep in sončen, čeravno so bili dnevi krajši. Tudi delavcev je bilo manj. Zima je bila pred durmi in družinski očetje so morali pripraviti potrebno za mrzle zimske dni. Po Vseh svetih pa je začelo deževati. Mojster Gregor je počakal še nekaj dni, da se je zjasnilo in še zadnjič šel z delavci na Skalnico, da je zavaroval pred viharji že dozidaval.

Slovenski smučarski uspehi

(Nadaljevanje s str. 5)

Zadnji dve tekmi za svetovni smučski pokal, moški smuk in ženski veleslalom, sta se vršili tule pri nas v južni Alberti in to na lani dograjenih in letos prvič preizkušanih progah, ki so jih zgradili za tekmovalna v alpskih disciplinah za XV. zimske olimpijske igre; te bodo februarja 1988. leta v Calgaryju in okolici.

To najnovejšo smuško središče je 100 km zahodno od Calgaryja v strminah gore Allan, v krasni Kananaskis dolini. Središču so nadeli indijansko ime Nakiska. S temi tekmami so zadosili zahtevam in predpisom Mednarodne smučarske organizacije, in tudi zahtevam Mednarodnega olimpijskega odbora. Ti dve organizaciji morata odobriti tovrstne tekmovalne smuške proge, posebno zahtevni so predpisi za olimpijske igre.

Kljub izredno mili zimi so z velikimi težavami, ovirami in zapletljaji tekme izvedli v splošno zadovoljstvo in uspeh. Brez pomoči umetnega snega in vprav tiste dni vsaj malo zimskega mraza in padca snega, bi večleten trud in milijonski izdatki odplavili z odjugo.

Sredi marca so se vršile v Planici na Gorenjskem letošnje tekme v smučskih poletih, kjer so na planiški velikanki dosegli ponovno izredne daljave. Zmagovalec, Avstrijec Andreas Felder, je poletel 188 m in 191 m., Norvežan Ole Gunnar Fidlestoel 182 in 167 m., tretji je bil Zahodni Nemec Thomas Klausner s skoki 180 in 167 m., četrti pa Slovenec Miran Tepeš s 171 in 163 m. Matjaž Zupan je bil enajsti (168 in 157 m.).

Zdaj se nam ponuja pomlad, tudi moje smučič počiva v garažnem kotu, skoro bo vabil vrt, in bo nujno prekiniti »zimski počitek«, obdelati vrt, četudi tod za nas ne velja tako strogo kot svoje dni, da »brez dela ni jela«.

Pak

ne stene. Do strehe niso prišli. Čas jih je prehitel.

»Na pomlad, ko se vrnem iz Ljubljane, poprimemo z vsemi silami in postavimo streho. Potem bomo lahko tudi pozimi delali na varnem pred dežjem. Čez dve leti bo bazilika gotovo dokončana.«

Mojster se je poslovil od vseh delavcev. Navezal se je nanje in oni nanj. Najtežje mu je bilo slovo od Tkalčevih in od Urške.

»Pazi se, moja draga deklica. V dežju in mrazu ne hodi iz hiše. Dolžna si paziti tudi na svoje zdravje.«

Jernej in Jan sta ga z vozom odpeljala v Ljubljano in vzela s seboj tudi platno, ki ga je mati Jera stkala. Ni ga bilo veliko. Delo v hiši se je pač pomnožilo, skrb za mojstra Gregorja ji je vzela precej časa in ji je le malo ur na dan ostalo za tkanje. Pa je bila kljub temu zadovoljna. Samo da raste svetišče na Skalnici.

Čez teden dni sta se Jernej in Jan vrnila iz Ljubljane. »Trubarja ni več tam,« to je bila največja novica, ki jo je Jernej prinesel iz kranjske dežele.

»Kako da je zapustil Ljubljano,« so hoteli vedeti možje.

»V svojih pridigah je zašel predaleč. Vedno bolj so bile pomešane s protestantskimi nauki.«

»Kaj nisi pravil, da mu je škof Kacijanar naklonjen?«

»On že, a kanonik Urban Textor je toliko časa nanj pritiskal, da ga je moral odsloviti. Zatekel se je spet v Trst k škofu Bonomu. Tam mu ne bo hudega, ker je tržaški škof na pol protestant in ga bo ščitil.«

»Prav je, da se slovenska dežela očisti krivih nauk,« je odločno rekla babica.

»Nič slabega ni učil,« ga je skušal braniti Jernej.

»A je pri tem mnogo dobrega opustil in zavrgel. Že to je velika zmota, da Materi božji ne prizna časti, ki ji gre,« je rekla Urška. »Tudi zidanju cerkve na Skalnici je nasproten.«

»Urška ima prav. Trubar je v zmoti. Kdor Mater božjo zavrne, ni več pristen in dober katoličan,« je še Jan potrdil Urškine besede.

»Bojim se, da je med dobro pšenico zasejal obilo ljuljke,« je z žalostjo rekla Urška.

»Bo že Mati božja poskrbela za svoje ljudstvo in ne bo dovolila, da bi se Slovenci oprijeli krivega nauka,« je menila Jera, ki ni mogla skriti svojega zadoščenja nad novico, ki jo je Jernej prinesel iz Ljubljane.

»Držimo se naše vere, ki je edino prava, akoravno je vča-

sih težka,« je rekla Urškina mati in še dodala: »Ne mislite, da mi je prijetno pri srcu, ko vidim hirati našo Urško. A božji ukaz je prvi, z Urško vred se mu moramo vsi pokoriti.«

Urška jo je hvaležno pogledala. Še nikdar ni tako jasno izpovedala svojih misli. Marija sama je v njej dovršila to spremembo.

»Jaz sem le orodje, po katerem se je Mati božja razodela. Njeno naročilo velja vsemu ljudstvu.«

»In ljudstvo smo mi vsi. Mati božja hoče od nas hišo na gori,« je rekel Jan.

»In jo bo imela! Materi božji dane besede ne bomo snedli,« je menil Kunčičev Jože iz Zagorja.

»Bog daj zdravja mojstru Gregorju; z njegovo pomočjo bomo to velikansko delo izvedli,« je rekel Jernej, ki se je izmed vseh tega najbolj zavedal.

»Doma se bo odpočil in si nabral novih moči za prihodnjo pomlad. Takrat bo treba resno prijeti, da spravimo cerkev do zime pod streho. Potem bo že bolje in bomo lahko z delom nadaljevali tudi v zimskih mesecih.«

(Dalje prihodnji torek)

Ameriška Domovina je Vaš list!

MALI OGLAS

GOSPODINJO IŠČEMO

Slovenko, srednje starosti, ki bi živela na domu vdove in gospodinjala, iščemo. Za podrobnosti, kličite 481-1052. (24-27)

HOUSE FOR SALE

Open Sunday, 1 — 4 p.m.

3 bdrm Euclid Home in St. Christine's parish. Newly remodeled, modern kitchen, Lge. fam. rm., formal din. rm., rec. rm. w/fireplace. New wool carpeting. Fenced in back yard, close to school playground and swimming pool. \$62,500.

Perme Realty — 731-3322

(25-26)

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeziramo (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIA

Pokličite 423-4444

BEAUTY SHOP FOR SALE

St. Clair area. Call 486-3000

after 5 p.m. (24-25)

Josef's Hair Design



5235 Wilson Mills Rd.
Richmond Heights, Ohio
461-8544 or 461-5538

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd.

531-6300

1053 E. 62. cesta

431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —